27
L. II 1

ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ Թիւ 7510 1 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1911

ՇԱԲԱԹ

14 Janvier 1911 27me année N. 7510

ՊԻՏԻ ՏԻՐՈՋ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս_Գալաթիա

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԱՐԵՎԵԼՔ
Իր Բաժանորդներուն եւ Ընթերցողներուն
կը շնորհաւորէ
ԱՄԱՆՈՐԸ

Նոր Տարի
Սեմուն Վրաց

Ներքին ազգային տեսակէտով՝ չա՞տ ամուլ տարի մը անցուցինք դժբաղդաբար։ Մեր ամբողջ գործունէութիւնը նեղ, տաներկու ամիս, ջուրը հալանը դնել ու ծեծել, ինչ որ մտայի մարդու վայել՝ աշխատութիւն մը չէ։ Պէտք է ընդունիլ սակայն որ նախորդ տարին ալ մեծ գործ մը չտեսանք, այնպէս որ կարելի է ըսել թէ՝ Ազատութեան հրաչակումէն ի վեր մեր ազգային կեանքը բոլորովին անպատակ անցաւ։

Ասոր հոգեբանական մեկնութիւնը այն է որ գուցէ երկար տարիներ թրքահայը գրելու և խօսելու ազատութենէ զրկուած, երբ ազատութիւնը յանկարծ ձեռք բերաւ, ամէն բան մոռցաւ և պահ մը անձնատուր եղաւ միմիայն խօսելու և գրելու, որոնց կարօտը քաշած էր երկար տարիներէ ի վեր։

Նաւաստիները երբ շարժիներով ծովու վրայ կ'անցընեն, ցամաքի հետ յարաբերութենէ զրկուած, երբ նաւահանգիստ կը հասնին վէրմպէս, իրենց առաջին գործը կ'ըլլայ շոգեներէն գուրս նետուիլ, մէյ-մէկ ձի կամ էշ վարձել և վազն ի վազն անընպատակ շրջիլ, պարզապէս ցամաքէն իրենց կարօտը առնելու համար։

Անցորդները այդ խելական արշաւը տեսնելով կ'ենթադրեն թէ կարեւոր գործի մը ետեւէ կը վազեն այդ նաւաստիները։ Բայց ո՛չ, ցամաքը կը չափեն՝ որովհետեւ զրկուած էին այդ հաճոյքէն։ Ահա՛ իրենց միակ գործը։

Մենք ալ ճիշդ այս նաւաստիներուն նմանեցանք։ Պոռացինք, կանչեցինք, խօսեցանք, ճառեցինք, գրեցինք ու գրեցինք առանց ոնէ նպատակի, ալ միմիայն այդ արգիլեալ պտուղներէն մեր ցանկութիւնը յագեցնելու համար։

Սակայն երկու տարուան այս խելայեղ գործունէութիւնը մաղթենք որ ա՛լ բաւ համարուի և նպատակաւոր ճամբու մը մէջ չանանք ապառել մեր խելքն ու կորովը։

Ազատի երկար ամրութիւնը արդէն ներելի չէր, իսկ եթէ ա՛լ աւելի շարունակուի՝ այն ատեն ազգին դէմ գաւաճանութիւն մը կ'ըլլայ, ըստ արդի մեղմագոյն բացատրութեան։

Մանաւանդ որ նոր տարին մեզ շատ փափուկ կացութեան մը մէջ կ'ողջունէ։ Մէկ կաթողիկոսական եւ երկու պատրիարքական աթոռներ թափուր են և հարկ է անոնց ամէն մէկուն համար արժանաւոր աթոռակալ մը գտնել։ Ահա՛ բեղուն աշխատանք մը, եթէ ուզենք ուշիւրէն գործ տեսնել։

Բայց այդ լուրջ ու բեղուն աշխատանքին համար անհրաժեշտ պայման մը կայ.— ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ։

Եթէ ազգին կառքը մին դէպի աջ՝ միւսը դէպի ձախ քաշէ, կ'նանք ապահով ըլլալ որ եկած տեղը պիտի մնայ։

Հակառակութեան և ատելութեան խորշակը պէտք է դադ ի՛ն Նոր Հով մը թո՛ղ փչէ համերաշխութեան, միաձայնութեան, սիրոյ, վերնադաւառներէն և այն ատեն կրնանք յուսալ թէ պիտի յաջողինք լաւ և օգտակար գործունէութիւն մը ունենալ։ Բայց այնչափ ատեն որ չարունակենք՝ դէմ դէմի կեցած՝ կասկածոտ աչքերով իրարու ակռայ կրճտել, զիրար անուանարկել, իրարու դործը չեղծացնել և թշնամի բանակներ կազմել, մէկ մէկու դէմ ցցուած, մեր բոլոր ժամանակը ամուլ պիտի անցնի և այն յարաբերական ազատութիւնն ու անդորրութիւնը զոր սկսած ենք վայելել, այնքա՛ն չարշարանքներէ ու զոհողութիւններէ ետքը, օ՛չ թէ բաւիք մը այլ փոյթանք մը պիտի ըլլայ մեզի համար։

Մաղթենք ուրեմն որ այս նոր տարին վերջ մը դնէ կործանարար ու միանգամայն յիմար ու անպատակ հակառակութեանց և Միութեան ալշաղոյսը ծագեցնէ հայ հոսիզոնին վրայ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Էջմիածնայ Միջավայրը

(ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՄ ԿԵԱՆՔԷՍ)

Դ.

Զ. Ա Ն Ե Ր Ի Ք

Հասած ըլլալով ասոնք վանքերու մասին մեր տպաւորութիւնները հաղորդելու յարգոյ ընթերցողներուն, միջանկեալ կերպով ըսենք թէ վանքերը ծուսէց ծագումառած են, և մարդիկ ինչո՞ւ վանական կ'ըլլան։

Քրիստոնէութեան վառ օրերուն մէջ, ուր զրկուածներու, ճնշուածներու վարդապետութիւնը ծաւալած էր ամենուրեք, ուր մարդիկ յափշտակուած երկնային կեանքի գերերջանիկ իտէալներով ըրինք զիրենք ամենագաժան տանջանքներու ենթարկէին, ուր բոլոր առ բոլոր կը պասուէր «երկինքի արքայութեան» գալուն որու միջոցին ամբողջովին տեսիլ պիտի ունենային Յայտնութեան մէջ նկարագրուած հրեղէն տեսարանները, ահա այդ օգնորուած շրջանին մէջ մարդիկ սկսան մեկուսանալ, ի շուրջ առանձին վայրեր, կարուելու համար աշխարհային վայելքներէն օրօնք վաղանցուկ էին և խաբուսիկ։ Ուստի էր աշխարհ, ամէն ինչ վերապահուած էր հանդերձեալ կեանքին։ Վերջ և սառապանք պէտք է երէին որպէսզի ժառանգէին յաւիտենական դրախտը։ Հռովմէական կայսրութեան ծայր ասիաներէն սկսեալ մինչեւ պարսկական բարձրաւանդակը, այդ յոռետես աշխարհայեացքը կը տիրապետէր։ Այդ մարդոց կեանքը այնքան խստակեաց էր, որ սկսան կոչուիլ ճգնաւորներ, յաւիտենապէս առաւաղներ, ազօթողներ։ Այդ դասաւորդը 8դ դարուն մէջ իր գագաթնակէտին հասաւ։ Անցան դարեր, ակնկալուած երկնային արքայութիւնը չեկաւ։ ահեղ տեսարաններու ժամանակները սկսան աստիճանաբար [illegible] մարդիկ ձանձրացան սպասելէ։ Երկրային զբաղումները գրաւեցին մարդկանց ուշադրութիւնը և այնուհետեւ այդ մենաստանները սկսան երթալ մարդիկ ո՛չ թէ իրենց մարմինները խաչանգելու, այլ ազօթելու և քրիստոնէական ընթերցումներ պարապելու։ Այդ տեղէ ծագումառաին վանքերը իրենց կարգին մէկ մէկ լուսաւորութեան կեդրոններ դարձան։ Մանաւանդ հին հայկական վանքերու ծառայութիւնը շատ մեծ է այդ տեսակէտով։ Անոնք ո՛չ միայն գրականութեամբ կը զբաղէին, այլ անպատապարներ կը խնամէին։ Մեր պատմիչներէն Ասողիկը այդ մասին շատ հետաքրքիր տեղեկութիւններ կուտայ վանքերու օրէնքներու, վանականներու նիստ ու կացին վրայ։ Իսկ այժմ այդ վանքերը հայ իրականութեան մէջ երեք Թիփ առեղծած են։

Ա. Կան մարդիկ որոնք թէպէտ բարձրագոյն կրթութիւն ստացած են, անտեսանելի ապահով և տակաւ գրական նուիրեալ սիրահար ըլլալով, ուսումնական բնութեան անյագ տենչ ունենալով և միւս կողմէն ալ ծանրաբեռնուած բնականէն կեանքի առօրեայ պահանջներով, ան նպատակ միջավայրի մը մէջ չեն կարող նուիրուիլ իրենց իտէալին և կը քաշուին վանք։ Ի՛նդգրկեն կաւատիրոն խազաղ ապարէզը ուր ամէն միջոց պատրաստ կը գտնուի, ուր կեանքը միայն կարդալ և գրել է։ այդ Թիփի վանքը կը ներկայացնեն Վենետիկեան և Վիէննական արդիւնաւէտ միաբանները։

Բ. Կան մարդիկ որ նոյնպէս զարգացած, բարձրագոյն կրթութիւն ստացած են. անտեսական ոչ մէկ հոգ չունին, առ տեսակցով ապահովուած են, սակայն փառասէր, պերճասէր ըլլալով և աշխարհիկ կեանքի մէջ իրենց այդ փառասէրները գոհացումներուն բաւարարութիւն տալու մրցողներուն զուրկ ըլլալով կը նահատին վանք, ուր կայ եպիսկոպոսական, առաջնորդական և նոյն իսկ կաթողիկոսական փառաւոր գահեր. ուր կայ հրամանատարութիւն և արկութիւն։ Այդ Բ. Թիփի վանքը կը ներկայացնեն մեզ Էջմիածնայ միաբանները։

Իսկ կայ Գ. Թիփի վանք մը ալ, որը անենազգային. որը անբարեկիրթ վարմունք ի ծագր ու ծաղակ եղած է ընդհանուր Հայութեան աչքին, որը կարելի է ըսել իսկական Արշակաւան մը դարձած է վերջին ժամանակներս։ կարգ մը արարածներ, ծոյլ, պղերգ պարապայ, հաւարակութեան փոած մէկ անդամ, բոլորովին անպէտք. իրենք իսկ իրենց կեանքէն զզուած, այս կողմ, այն կողմ թափառելէն յետոյ ապառաս կը գտնեն վանքին մէջ։ Ուտել, խմել, զիրար բրզկռել. իրարու գլուխ պատռել, Ազգին կարիքի ոսկիները ընդ Շաբաթի օրերը անցընել և իրենց չանառակութիւնները յաւէրժացնելու համար կը մտնեն վանք։ այդ Գ. Թիփի վանքը կը ներկայացնեն Ս. Յակոբեանց միաբանները։

ԳԵՂԱՄՈՒՆԻ

Գահանակն Քրոնիկ

Ե Գ Ե Ս Ի Ա

Ուշացած էր ներքին գործոց Նախարարն Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներուն ուղղած Շրջաբերականը, որով բարւոք վարչութիւն մը ի գործ դնելու համար կարեւոր հրահանգները կուտար՝ և մանաւորապէս կը յանձնարարէր «բոլորովին հրաժարիլ հին բէժիմի սովորութիւններէն։»

Իրօք լաւագոյն յանձնարարութեանց դերընթեր պաշտօնագիր մըն էր մեր լուսամիտ Նախարարին այդ շրջաբերականը. միայն թէ կ'արժէր քննել թէ Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներ միայն պէտք ունէին ներքին գործոց Նախարարին այնքան գեղեցիկ խրատներուն։

Իրերու և պատահարներու վրայ պարզ ակնարկ մը բաւական պիտի ըլլար հաստատելու որ Անատոլիի կողմը պաշտօնավարող չատ մը նահանգապետներ, կառավարիչներ ու փոխ-կառավարիչներ մեծապէս պէտք ունին այդ նախարարական խրատին։

Ուշագրաւ էր ներքին գործոց Նախարարին Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներուն ուղղած Շրջաբերականը, որով բարւոք վարչութիւն մը ի գործ դնելու համար կարեւոր հրահանգները կուտար՝ և մանաւորապէս կը յանձնարարէր «բոլորովին հրաժարիլ հին բէժիմի սովորութիւններէն։»

Իրօք լաւագոյն յանձնարարութեանց դերընթեր պաշտօնագիր մըն էր մեր լուսամիտ Նախարարին այդ շրջաբերականը. միայն թէ կ'արժէր քննել թէ Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներ միայն պէտք ունէին ներքին գործոց Նախարարին այնքան գեղեցիկ խրատներուն։

Իրերու և պատահարներու վրայ պարզ ակնարկ մը բաւական պիտի ըլլար հաստատելու որ Անատոլիի կողմը պաշտօնավարող չատ մը նահանգապետներ, կառավարիչներ ու փոխ-կառավարիչներ մեծապէս պէտք ունին այդ նախարարական խրատին։

Ինչո՞ւ մասնաւոր հոգածութեան առարկայ ըլլան միայն այն նահանգները որոնց մէջ օտարին ներշնչուած չեղքեր կը գործեն, ու նոյն առիթանով հոգածութիւն չվայլեն այն նահանգներ կամ գաւառները, որոնց բնակիչներ— մասնաւորապէս անոնց ազխալում բնակիչները — ապօրինի զբաղում չեն պատճառեր կառավարութեան, ու իրենց վիճակին բարելաւումը կը թողուն Օսմ. Պետութեան։

Տակաւին ոչքի զարնող ծակը միայն գոցելու փոյթ ունենալ, կամ — աւելի պարզօրէն խօսած ըլլալու համար — խլրտում ունեցող միջավայրերը միայն գոհացնելու աշխատիլ՝ համայնածանօթ համեան դրութիւն մըն է, որ երբեք չի կրնար գործնականորէն ըլլալ մեր բարեհամբաւ ներքին գործոց նախարարին, որուն շատ անգամ դնահատուած ուղղամտութիւնը՝ մեր գովեստին չէ որ կը կարօտի։

Բացայայտ ճշմարտութիւն մըն է որ Բուլգէրի գրկուող վարչական պաշտօնեաներուն ընտրութեան արդէն մեծամասնաւոր հոգածութիւն կ'ընծայուի. արժանն ու չարժանը լաւագնելով ասիական գաւառներուն։ Այս անպատատ գրութեան արդիւնքներէն ըլլալով անշուշտ երեսնին տեղ տեղ կը պարզուին ապշեցուցիչ տեսարաններ՝ դիտուելով որ բարձր պաշտօններուն կոչուած են այնպիսի դէմդեմ, որոնց մարքին ու հոգին ատիճանը չհամապատասխաներ իրենց ստանձնած պաշտօնին բա ձրութեանը։

Մեծամասնութիւն պիտի ըլլար մասնաւորապէս ներքին գործոց նախարարներու ընտրութեան գործին մէջ՝ առանց ցեղի ու կրօնի խարութեան՝ միայն արժանիքին ուշադրութիւն ընծայուէր. բայց կարեւոր է պետական հոգածութիւնը՝ որպէսզի ոչ միայն Թուրքերոյ ա՛յլ կամ ա՛յլ մասին՝ այլ բոլոր մասերուն մէջ բարձր պաշտօնները վարուելու անոնց՝ որոնք կրնան ազգայնական ու կրօնային ըմբռնումներէ անկախանալ՝ հայրը ու կառավարիչը ըլլալ միանգամայն ամէն ցեղի ու կրօնքի պատկանողներուն։

Բարի ծաղիկին մէկը ունինք մեզի մոտ, Խառանցի գայմագամը, որ վերջերս հնարիկներ նիւթելով պաշտօնէն հանել ուզուս գաւառակին հայ ազգի տրկարակալը։ Ասիկա իր պաշտօնը հաւատարիմ բար վարած էր շատ տարիներէ ի վեր, նոյնիսկ Հայերէն հայտնալուն չրջանին մէջ իր պաշտօնը պահելով։ Զոհուած հայ պաշտօնատարին անմեղութիւնը հաստատելով ալ կը հաստատուի որ ան գարկզակալի պաշտօնին կոչուեցաւ գաւառակի մը Գրլէնիքի մէջ։

Կ'իմանանք որ առաջին յաջողեալքը՝ նոյն գայմագամը ալ պատճառանքներ կը փնտռէ որ [illegible] անդամ ալ պաշտօնակի ընտ[illegible] չրջանակին մէջ պաշտօնավա[illegible] հայ մը, որուն ուղղամտութիւն[illegible] կեղծութիւնը ամէն կասկածէ [illegible] Գէջ չկայ արդէ օրինակներով [illegible] մեր խօսքը երկարձգելու. [illegible] կը վերջացնենք՝ ճշմարիտ ա[illegible] կեղծութեամբը մաղթելով՝ [illegible] ամէն անկիւնները որ առաջ [illegible] պիսի հանրային պաշտօնեան [illegible] գիտէն երեքը երանաւէտել [illegible] չլրնեան մը բարեբաղդութեան [illegible] բոլոր օսմ. ազգերու անկեղծ միութեան ու սրտակցութեան իտէալը իրականացնելով։

Գ. Կ. Ռ.

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Ր

ՆԱԽՈՐԴ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ Ս.Ի ԴԷՄ ԵՂԱԾ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՔՆՆԻՉ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

«Կը յիշէ (Զպլաքեան էֆ.), թէ երբ «բանտերու մէջ խեղդուած, չարչարանքներու տակ ոսկանուած և այրած դիակներ Պատրիարքարան յանձնուեցան, ինքն չ'ըմբռնեցաւ։ կառավարութեան մօտ իր հայրենները չ'խանգարելու համար»։— Այդ յոգնակի ձեւին ներքեւ կը դիտեմ յիշեցնել իւր քեռորդւոյն, խեղճ Արմենակ Գարակէօզեանի արկածը։ Բայց եթէ մասագիտ մը չէ, կամաւ Մաղ կըլլայ, երբ կը ծածկէ, որ այս դիպուածին մէջ բողոքոյ Թագրիրն ալ գրել ուտի և պաշտօնական դիպանութեան հատար Թաղումը արգիլեցի. իսկ իրենք, Ղազարոս և Տրդատ Զպլաքեան եղբարք, անձամբ ներկայանալով խնդրեցին և աղաչեցին, որ պաշտօնական քայլեր չառնեմ և գործը չդրգռեմ, վասնզի ոսոխականութենէն կանչուած, և անձնասանութեան համոզուած լինելնին յայտարարած, և այդ խնդիրը չ'յուզելու պատուէր ընդունած են, և Պատրիարքարանի գիմումին հետեւանքի մը՝ ոչ միայն Թուրքերոյ ա՛յլ կամ ա՛յլ մասին՝ այլ բոլոր մասերուն մէջ բարձր պաշտօնները վարուելու անոնց՝ որոնք կրնան ազգայնական ու կրօնային ըմբռնումներէ անկախանալ՝ հայրը ու կառավարիչը ըլլալ միանգամայն ամէն ցեղի ու կրօնքի պատկանողներուն։

Բարի ծաղիկին մէկը ունինք մեզի մոտ, Խառանցի գայմագամը, որ վերջերս հնարիկներ նիւթելով պաշտօնէն հանել ուզուս գաւառակին հայ ազգի տրկարակալը։ Ասիկա իր պաշտօնը հաւատարիմ բար վարած էր շատ տարիներէ ի վեր, նոյնիսկ Հայերէն հայտնալուն չրջանին մէջ իր պաշտօնը պահելով։ Զոհուած հայ պաշտօնատարին անմեղութիւնը հաստատելով ալ կը հաստատուի որ ան գարկզակալի պաշտօնին կոչուեցաւ գաւառակի մը Գրլէնիքի մէջ։

Կ'իմանանք որ առաջին յաջողեալքը՝ նոյն գայմագամը ալ պատճառանքներ կը փնտռէ որ [illegible] անդամ ալ պաշտօնակի ընտ[illegible] չրջանակին մէջ պաշտօնավա[illegible] հայ մը, որուն ուղղամտութիւն[illegible] կեղծութիւնը ամէն կասկածէ [illegible] Գէջ չկայ արդէ օրինակներով [illegible] մեր խօսքը երկարձգելու. [illegible] կը վերջացնենք՝ ճշմարիտ ա[illegible] կեղծութեամբը մաղթելով՝ [illegible] ամէն անկիւնները որ առաջ [illegible] պիսի հանրային պաշտօնեան [illegible] գիտէն երեքը երանաւէտել [illegible] չլրնեան մը բարեբաղդութեան [illegible] բոլոր օսմ. ազգերու անկեղծ միութեան ու սրտակցութեան իտէալը իրականացնելով։

Գ. Կ. Ռ.

Դեղամուն

(Ճշմարտութիւն մը կեանքէն)

Դ.

Հասած ըլլալով ասոնք վանքերու մասին մեր տպաւորութիւնները հաղորդելու յարգոյ ընթերցողներուն, միջանկեալ կերպով ըսենք թէ վանքերը ծուսէց ծագումառած են, և մարդիկ ինչո՞ւ վանական կ'ըլլան։

Քրիստոնէութեան վառ օրերուն մէջ, ուր զրկուածներու, ճնշուածներու վարդապետութիւնը ծաւալած էր ամենուրեք, ուր մարդիկ յափշտակուած երկնային կեանքի գերերջանիկ իտէալներով ըրինք զիրենք ամենագաժան տանջանքներու ենթարկէին, ուր բոլոր առ բոլոր կը պասուէր «երկինքի արքայութեան» գալուն որու միջոցին ամբողջովին տեսիլ պիտի ունենային Յայտնութեան մէջ նկարագրուած հրեղէն տեսարանները, ահա այդ օգնորուած շրջանին մէջ մարդիկ սկսան մեկուսանալ, ի շուրջ առանձին վայրեր, կարուելու համար աշխարհային վայելքներէն օրօնք վաղանցուկ էին և խաբուսիկ։ Ուստի էր աշխարհ, ամէն ինչ վերապահուած էր հանդերձեալ կեանքին։ Վերջ և սառապանք պէտք է երէին որպէսզի ժառանգէին յաւիտենական դրախտը։ Հռովմէական կայսրութեան ծայր ասիաներէն սկսեալ մինչեւ պարսկական բարձրաւանդակը, այդ յոռետես աշխարհայեացքը կը տիրապետէր։ Այդ մարդոց կեանքը այնքան խստակեաց էր, որ սկսան կոչուիլ ճգնաւորներ, յաւիտենապէս առաւաղներ, ազօթողներ։ Այդ դասաւորդը 8դ դարուն մէջ իր գագաթնակէտին հասաւ։ Անցան դարեր, ակնկալուած երկնային արքայութիւնը չեկաւ։ ահեղ տեսարաններու ժամանակները սկսան [illegible] մարդիկ ձանձրացան սպասելէ։ Երկրային զբաղումները գրաւեցին մարդկանց ուշադրութիւնը և այնուհետեւ այդ մենաստանները սկսան երթալ մարդիկ ո՛չ թէ իրենց մարմինները խաչանգելու, այլ ազօթելու և քրիստոնէական ընթերցումներ պարապելու։ Այդ տեղէ ծագումառաին վանքերը իրենց կարգին մէկ մէկ լուսաւորութեան կեդրոններ դարձան։ Մանաւանդ հին հայկական վանքերու ծառայութիւնը շատ մեծ է այդ տեսակէտով։ Անոնք ո՛չ միայն գրականութեամբ կը զբաղէին, այլ անպատապարներ կը խնամէին։ Մեր պատմիչներէն Ասողիկը այդ մասին շատ հետաքրքիր տեղեկութիւններ կուտայ վանքերու օրէնքներու, վանականներու նիստ ու կացին վրայ։ Իսկ այժմ այդ վանքերը հայ իրականութեան մէջ երեք Թիփ առեղծած են։

Ա. Կան մարդիկ որոնք թէպէտ բարձրագոյն կրթութիւն ստացած են, անտեսանելի ապահով և տակաւ գրական նուիրեալ սիրահար ըլլալով, ուսումնական բնութեան անյագ տենչ ունենալով և միւս կողմէն ալ ծանրաբեռնուած բնականէն կեանքի առօրեայ պահանջներով, ան նպատակ միջավայրի մը մէջ չեն կարող նուիրուիլ իրենց իտէալին և կը քաշուին վանք։ Ի՛նդգրկեն կաւատիրոն խազաղ ապարէզը ուր ամէն միջոց պատրաստ կը գտնուի, ուր կեանքը միայն կարդալ և գրել է։ այդ Թիփի վանքը կը ներկայացնեն Վենետիկեան և Վիէննական արդիւնաւէտ միաբանները։

Բ. Կան մարդիկ որ նոյնպէս զարգացած, բարձրագոյն կրթութիւն ստացած են. անտեսական ոչ մէկ հոգ չունին, առ տեսակցով ապահովուած են, սակայն փառասէր, պերճասէր ըլլալով և աշխարհիկ կեանքի մէջ իրենց այդ փառասէրները գոհացումներուն բաւարարութիւն տալու մրցողներուն զուրկ ըլլալով կը նահատին վանք, ուր կայ եպիսկոպոսական, առաջնորդական և նոյն իսկ կաթողիկոսական փառաւոր գահեր. ուր կայ հրամանատարութիւն և արկութիւն։ Այդ Բ. Թիփի վանքը կը ներկայացնեն մեզ Էջմիածնայ միաբանները։

Իսկ կայ Գ. Թիփի վանք մը ալ, որը անենազգային. որը անբարեկիրթ վարմունք ի ծագր ու ծաղակ եղած է ընդհանուր Հայութեան աչքին, որը կարելի է ըսել իսկական Արշակաւան մը դարձած է վերջին ժամանակներս։ կարգ մը արարածներ, ծոյլ, պղերգ պարապայ, հաւարակութեան փոած մէկ անդամ, բոլորովին անպէտք. իրենք իսկ իրենց կեանքէն զզուած, այս կողմ, այն կողմ թափառելէն յետոյ ապառաս կը գտնեն վանքին մէջ։ Ուտել, խմել, զիրար բրզկռել. իրարու գլուխ պատռել, Ազգին կարիքի ոսկիները ընդ Շաբաթի օրերը անցընել և իրենց չանառակութիւնները յաւէրժացնելու համար կը մտնեն վանք։ այդ Գ. Թիփի վանքը կը ներկայացնեն Ս. Յակոբեանց միաբանները։

ԳԵՂԱՄՈՒՆԻ

Գահանակն Քրոնիկ

Ե Գ Ե Ս Ի Ա

Ուշացած էր ներքին գործոց Նախարարին Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներուն ուղղած Շրջաբերականը, որով բարւոք վարչութիւն մը ի գործ դնելու համար կարեւոր հրահանգները կուտար՝ և մանաւորապէս կը յանձնարարէր «բոլորովին հրաժարիլ հին բէժիմի սովորութիւններէն։»

Իրօք լաւագոյն յանձնարարութեանց դերընթեր պաշտօնագիր մըն էր մեր լուսամիտ Նախարարին այդ շրջաբերականը. միայն թէ կ'արժէր քննել թէ Բուլգէրի երեք նահանգաց կուսակալներ միայն պէտք ունէին ներքին գործոց Նախարարին այնքան գեղեցիկ խրատներուն։

Իրերու և պատահարներու վրայ պարզ ակնարկ մը բաւական պիտի ըլլար հաստատելու որ Անատոլիի կողմը պաշտօնավարող չատ մը նահանգապետներ, կառավարիչներ ու փոխ-կառավարիչներ մեծապէս պէտք ունին այդ նախարարական խրատին։

Ինչո՞ւ մասնաւոր հոգածութեան առարկայ ըլլան միայն այն նահանգները որոնց մէջ օտարին ներշնչուած չեղքեր կը գործեն, ու նոյն առիթանով հոգածութիւն չվայլեն այն նահանգներ կամ գաւառները, որոնց բնակիչներ— մասնաւորապէս անոնց ազխալում բնակիչները — ապօրինի զբաղում չեն պատճառեր կառավարութեան, ու իրենց վիճակին բարելաւումը կը թողուն Օսմ. Պետութեան։

Տակաւին ոչքի զարնող ծակը միայն գոցելու փոյթ ունենալ, կամ — աւելի պարզօրէն խօսած ըլլալու համար — խլրտում ունեցող միջավայրերը միայն գոհացնելու աշխատիլ՝ համայնածանօթ համեան դրութիւն մըն է, որ երբեք չի կրնար գործնականորէն ըլլալ մեր բարեհամբաւ ներքին գործոց նախարարին, որուն շատ անգամ դնահատուած ուղղամտութիւնը՝ մեր գովեստին չէ որ կը կարօտի։

Բացայայտ ճշմարտութիւն մըն է որ Բուլգէրի գրկուող վարչական պաշտօնեաներուն ընտրութեան արդէն մեծամասնաւոր հոգածութիւն կ'ընծայուի. արժանն ու չարժանը լաւագնելով ասիական գաւառներուն։ Այս անպատատ գրութեան արդիւնքներէն ըլլալով անշուշտ երեսնին տեղ տեղ կը պարզուին ապշեցուցիչ տեսարաններ՝ դիտուելով որ բարձր պաշտօններուն կոչուած են այնպիսի դէմդեմ, որոնց մարքին ու հոգին ատիճանը չհամապատասխաներ իրենց ստանձնած պաշտօնին բա ձրութեանը։

Մեծամասնութիւն պիտի ըլլար մասնաւորապէս ներքին գործոց նախարարներու ընտրութեան գործին մէջ՝ առանց ցեղի ու կրօնի խարութեան՝ միայն արժանիքին ուշադրութիւն ընծայուէր. բայց կարեւոր է պետական հոգածութիւնը՝ որպէսզի ոչ միայն Թուրքերոյ ա՛յլ կամ ա՛յլ մասին՝ այլ բոլոր մասերուն մէջ բարձր պաշտօնները վարուելու անոնց՝ որոնք կրնան ազգայնական ու կրօնային ըմբռնումներէ անկախանալ՝ հայրը ու կառավարիչը ըլլալ միանգամայն ամէն ցեղի ու կրօնքի պատկանողներուն։

Բարի ծաղիկին մէկը ունինք մեզի մոտ, Խառանցի գայմագամը, որ վերջերս հնարիկներ նիւթելով պաշտօնէն հանել ուզուս գաւառակին հայ ազգի տրկարակալը։ Ասիկա իր պաշտօնը հաւատարիմ բար վարած էր շատ տարիներէ ի վեր, նոյնիսկ Հայերէն հայտնալուն չրջանին մէջ իր պաշտօնը պահելով։ Զոհուած հայ պաշտօնատարին անմեղութիւնը հաստատելով ալ կը հաստատուի որ ան գարկզակալի պաշտօնին կոչուեցաւ գաւառակի մը Գրլէնիքի մէջ։

Կ'իմանանք որ առաջին յաջողեալքը՝ նոյն գայմագամը ալ պատճառանքներ կը փնտռէ որ [illegible] անդամ ալ պաշտօնակի ընտ[illegible] չրջանակին մէջ պաշտօնավա[illegible] հայ մը, որուն ուղղամտութիւն[illegible] կեղծութիւնը ամէն կասկածէ [illegible] Գէջ չկայ արդէ օրինակներով [illegible] մեր խօսքը երկարձգելու. [illegible] կը վերջացնենք՝ ճշմարիտ ա[illegible] կեղծութեամբը մաղթելով՝ [illegible] ամէն անկիւնները որ առաջ [illegible] պիսի հանրային պաշտօնեան [illegible] գիտէն երեքը երանաւէտել [illegible] չլրնեան մը բարեբաղդութեան [illegible] բոլոր օսմ. ազգերու անկեղծ միութեան ու սրտակցութեան իտէալը իրականացնելով։

Գ. Կ. Ռ.

Ընտանիք, Պատիւ, Բարոյական

(ՊԱԼԱՍԱՀԱՑ ԹԱՐԳԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

111

ԴԼՈՒԽ ՏԱՍՆԸՀԱՆԵՑԵՐՈՐԴ

Ոտքի ելաւ ու քննեց լաթերը և տեսաւ որ իրա՛ւ արիւնոտ էին, ինչպէս նաև ձերմակեղէնները զորս բժիշկն գալէն առաջ փոխած էր։ Լաթերուն գրպանները պարպեց և ձերմակեղէններուն հետ լրագրի մը մէջ ծրարեց և տարաւ դարակի մը խորը պահեց։

Նոյն միջոցին դուռը զարնուեցաւ կամաց մը։

— Մտէ՛ք, ըսաւ Գերովբէ էֆէնտին։

Սպասուհին էր եկողը։

— Թագուհի հանըմը խմցաւ որ էֆէնտիին համար բժիշկ եկեր է և կ'ուզէ ինչպէս ըլլայը հասկնալ, ըսաւ։

— Ազէկ է. կը քննայ կոր, պատասխանեց Գերովբէ էֆէնտի։

Սակայն նոյն միջոցին վահառակը ալքերը բացաւ.

— Ո՞վ է եկողը, հարցուց։

— Տիկինը ձեր մասին տեղեկութիւն ուզեր է։

— Հանրմը կ'ուզէ ի՛նչպէս ըլլալիք իմանալ, կրկնեց սպասուհին։

— Հիմա քիչ մը ազէկ եմ, պատասխանեց Ղուկաս էֆէնտի հեւ ի հեւ։

Բայց իր ժժգունութիւնը, խօսելու դժուարութիւնը այնքա՛ն խոր տպաւորութիւն ըրաւ սպասուհիին վրայ որ վազեց իր տիրուհիին քով, ըսելով.

— Հանրմ, էֆէնտիին վէճակը չատ ծանր է, խօսելու կարողութիւն չունի, գոյնը բոլոր մոմի գոյն դարձեր է....

Տիկին Թագուհի անմիջապէս փութաց ամուսնոյն սենեակը. ինք այնպէս ենթադրած էր որ Ղուկաս էֆէնտի թեթեւ տկարութիւն մը ունեցած էր միայն, պարզ պղտորութիւն մը, առանց ոնէ ծանր հանգամանքի. բայց սպասուհիին խօսքերը զինքը չմոթեցին։

Սենեակէն ներս մտնելով՝ զարմացաւ երբ հոն տեսաւ Գերովբէ էֆէնտին։

— Դուք ալ հոս էք եկեր, ըսաւ։

— Այո՛, պատասխանեց վահառակին բարեկամը, պատահմամբ եկայ Ղուկաս էֆէնտին տեսնելու գործի մը համար և ան՝ տեսայ որ հիւանդ պառկած էր։

— Բայց ինչ եղաւ մէկէն ի մէկ, հարցուց Թագուհի հանըմ, աչքերը ամուսնոյն վրայ ուղղած։

— Իրա՛ւ որ, տիկին, բժիշկը առաջին որոշ բան մը չկրցաւ ըսել... այս իրիկուն կրկին պիտի գայ և այն ատեն գուցէ հիւանդութեան ի՛նչ ըլլալը յայտնուի։ Առ այժ քանի մը դեղեր տուաւ և պատուիրեց որ անկողնին մէջ հանդարտ մնայ ու քիչ խօսի...։

Տիկին Թագուհի անկողնին մօտեցաւ, ձեռքը Ղուկաս էֆէնտիի ճակտին դրաւ և ըսաւ.

— Բաւական տաքութիւն ունի։

Ցեսոյ, հիւանդին դառնալով աւելցուց.

— Մէկ տեղդ կը ցաւի՞ կոր։

— Չէ՛, միայն թէ մեծ տկարութիւն մը կը զգամ կոր։

Պահ մը անխօս դիտեցին իրար, յետոյ Ղուկաս էֆէնտի դողդողուն ձայնով մը հարցուց.

— Ինչ պիտի բնեա այսօր, իրիկունը պիտի մեկ էիր...։

— Այս վիճակիդ մէջ չեմ կրնար քեզ թողուլ և երթալ... թո՛ղ չարաթ մը եաքը ըլլայ։

— Կ'ազատիմ չատ մի՛ խօսեցնէք զինքը, միջամտեց Գերովբէ էֆէնտի, որով հետեւ բժիշկը կատարեալ հանգիստ պատուիրեց։

Տիկին Թագուհի հեռացաւ անկողնին քովէն։

Այդ յանկարծական հիւանդութիւնը չատ տարօրինակ կը թուէր իրեն ու չէր կրնար բացատրութիւն մը տալ։

— Ա՞ղեօք երէկ գիշեր ո՞ւր գացած էր, հարցուց Գերովբէ էֆէնտի, ճայի ալ ասուն չէկաւ։

— Իրա՛ւ որ, տիկ

կեցայ, իրենք բացարձակապէս չուզեցին որ ձեռնարկեմ գործին։—

Զեմ յիշեր թէ Շահինը այս միջոցին Պարիզաբնակ իմ սենեակս մնած էր, թէ իսկ առանց եղած ըլլար, և եթէ իրենք կը քաջալերէին անկէ, կրնային խնդրել որ առանձին մնայինք և ես գործս կը հանէի ոյժս։ Բայց միթէ նոյն խնդրանքը չէրին մեր առնն ալ անձամբ գալով. հոն Շահին չիար և նոքին խնդրեցին որ գործը չմառնեմ և ես ալ լսեցի զիրենք։ Ահա իրողութիւնը իր ճշմարտութեան մէջ։—

Իրենց մնալու մէջ բնակելով մինչեւ վերջը աղաչեցին որ այդ խնդրով չզբաղիմ։»

Ցանկնամ ժողովս հանդամանորէն քննեց այս ամբաստանութիւնը և ամբաստանողին ու վկաներուն յայտնութիւններէն առ հասարակաց հայտնեցուցաւ թէ թէեւ այս մասին թագրիր գրուած չէ և քննող բժիշկն ալ ո՛վ ըլլալը չ'տեսնուեցաւ, բայց հաւանօրէն Դ. Զալաքեան և Նախնիքեան էֆ.ները պահանջած են Օրմանեան Ս.էն չհեռանալ խնդիրը, ոչի առաջ ունենալով այդ պարագային ծագելիք չարիքները և նկատելով որ Նախնիքեան էֆ. ինքն իսկ կը խոստովանի այդ իրողութիւնը։

Նկատելով նոյնպէս որ Օրմանեան Ս. խոշանգումներու համար ազգու թագրիներ առած է արդէն, որոնց պատճէնները կը մնան Ազգ. Պարիարքարանի դիւանին մէջ.—

Ուստի Ցանձնաժողովս այս ամբաստանութիւնն անհիմեւանք թողուց, քանի որ այս մասին եղած վկայութիւններն հետեւեալներն են՝

1.— Նախնիքեան էֆ.— Մենք Զալաքեան էֆ.ի հետ Օրմանեան Ս.ի առնը գնաքնք նէ պրպտելու ոնա է խնդիր չ'արուցինք։ Մենք առանի խնդիրը պրպտել չուզեցինք։

2.— Գր. Կիւմիւշկիրեան էֆ.— Զեմ յիշեր թէ Զալաքեան էֆ. ինչ է խօսած Օրմանեան Ս.ի առն մէջ. կը խօսուէր թէ բ՞նանին մէջ ոմն Դարպէզեանն այրուանքէ մեռած է։

3.— Քհնեա Ցովսէփ այսքան կը յիշէ թէ Օրմանեան Ս.ի հրամանաւ բժիշկ մ'կանչուեցաւ դիակը զննելու. եթէ չմ տեսլիր, բժիշկ Ինձեկեան էր զննողը։

4.— Խճճեան եւ Ճիվանիրճեան յայտնեցին թէ իրենք չեն եղած դիակը զննողը։

5.— Դիւանապետ Կարապետ Եսայեանեան էֆ.— Արմենակ Դարպէզեանի դիակնութեան առթիւ կարծիք թագրիր մը պիտի պատրաստուէր, որուն առկայն չեմ գիտեր ինչո՞ւ մղում չարուեցաւ։ Թագրիր պատրաստելու հրամանգ մը տրուած չէ ինձ։— Մինթար Շահին Պարիարքարանի՝ մէջ՝ ամսականաւոր պաշտօնեայ մըն էր, ինքը ազատ մէկն էր և ազատ ալ գործեր կը կատարէր։—

Հետեւաբար չհասատուիր այն ամբաստանութիւնը թէ գործը հեռացնելու համար Զալաքեան էֆ. Օրմանեան Ս.ի դիմում ըրած և Օրմանեան Ս. ոչ մերժած ըլլայ։

ԺԱ.

Լա-Հէյ ՔԱՇՈՒԱԾ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Ամբաստանողներն են՝

Տ.— Դ. Զալաքեան էֆ. Նոյն ամբաստանագրով։

Զ.— Ա. Գասպարեան էֆ. և ձայնահիցք։— Նոյն ամբաստանագրով։

Ղ.— Գ. Պալաքեան և Դ. Դուրեան վարդապետներ և Միքայէլ քահանայ Աշճեանը։— Նոյն ամբաստանագրով։

Լա-Հէյի Առաջին Միջազգային Խորհրդաժողովին քաջուած հեռագրին խնդիրը, որ իր ծանրակշիռ հանգամանքին չնորհիւ տարիներէ հետէ կը զբաղեցնէ թէ՛ ազգային շրջանակները, թէ՛ հանրային միտքը և թէ՛ լրագրութիւնը, և որուն չուրջը առաջացած բազմաթիւ տարաձայնութիւնները խաղաղ հանմտաւորութիւններ առած ըլլալով տեղի էին տուած մտքերու ծայրայեղ դեռ գրգռութեան.— Այդ խնդիրը հետեւեալն է.

Ամբաստանող Դ. Զալաքեան էֆ. կը՝

«Կամբաստանեմ զինքը իրրեւ ազգին դէմ գաւանան. իր Լահէյ քաշած հեռագիրին համար, որուն մասին երբեք արձանագրութիւն չկայ Պատրիարքարանի մէջ, և որու մասին տեղեկութիւն չունին Պարիարքարանի դիւանապետերէն՝ ոչ Թէլեան և ոչ Խաչատուրեան էֆէնտիք, ուրեմն այդ հեռագիրը դատարանական գործ մըն է, կամ իր ու կառավարութեան մէջ տակարկութեան գործ մը։»

Ա. Գասպարեան էֆ. և իր ձայնակիցները կ'ամբաստանեն՝

«Լահէյի Համաժողովին մօտ իր ըրած ծանօթ անհարկի դիմումին համար. ինքնաբերաբար թէ Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ, պարագայ մը որ չատ մութ է, բայց անկարելի, քանի որ ձեռնհասութիւնը կը պատկանէր միմիայն Ազգ. Ընդհ. ժողովոյ, եթէ գոյութիւն չունէր ան, իրեն կը մնար լռել ու յայտարարել որ, ո՛չ ինք և ո՛չ ալ Ազգ. Վարչութիւն ձեռնհաս չէին, եթէ երբեք ճնշում մը բանեցուցած էր այդ մասին հին բեմիմը»։

Իսկ Տ. Տ. Պալաքեան և Դուրեան վարդապետները և Միքայէլ քահանան կը գրեն՝

«Մինչդեռ ժողովականք իր կարգին հանդառակ Լահէյի վերջին Դեսպանասորհուրդին առթիւ Կայսեր ազգին գժբազդ վիճակին մասին բողոքագիր մատուցանել կուզէին ու բողոքագիրն ալ պատրաստուած էր, Օրմանեան Պարիարք Լահէ հեռագիր կը զարկեր առանց մեր գիտութեան, յանուն ազգի խօսելով և վկայելով ժողովական հանգամութեան... և ոչ իսկ կամ տեղեկութիւն կուտար մեզ գոնէ ի գիտութիւն»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԼՈՆՏՈՆԻ ՏՈՒԱՄԸ
ԱՆԼՈՒՍԵԼԻ ՍՈՒԼԹԱՆԱԾ ՄԸ

Դեկտ. 27ին ալ, Հուսատալիի առամին պատասխան տեղւոյն մէջ, այրած փամտակներուն առակ դարձեալ պեղումներ կատարուեցան և փլատակներուն առակ գտնուեցան մարդկային մնացմունքներ և ոսկորներ չունենալու համար նիւթեր ու քիմիագիտական բաղադրութիւններ։ Նոյն օրուան իրիկուան թերթերը ամէնքն ալ գ'ըսեն թէ Ֆրից և Նիկոլիչ Բէքեր հրդեհին մէջ այրած չեն։ Միւս կողմէ համազայ դոյացած է թէ այրած երկու դիակներէ մէկը հաւանականաբար Ֆրիցինն է, իսկ միւս դիակը Բէքերինը չէ որ մերթ Եօքա և մերթ Ժողէֆ կը կոչուի եղեր։

*** Ֆրանսայի հրեայ Պէռանը սպանող ոճրագործը եղած ըլլալու ամբաստանութեամբ ձերբակալուած Մորիսքն անուն մարդուն դատավարութիւնը դեկտ. 27ին կատարուեր է Լոնտոնի մէջ։ Մորիսքն ռուսական հպատակ է. յայտնի մարդ մըն է որ շաքարագործութեան, հացագործութեան և գոնորեղէնի մէջնորդ եղած է։ Ոստիկանական քննիչ Վարտ վկաներուն կարգը անցնելով բաւ թէ ինչպէս կլանֆամի մէջ գտած էր Պէռոյի դիակը, որուն գլուխը՝ մատաքէ թաշկինակ մը կապուած խորունկ վերքեր կը երէր։ Վարտ իր կատարած քննութիւնները ցոյց հանելուցաւ որ ոճրին հեղինակը Մորիսքն է որ այդ միջոցին անփութօրէն մարդ կընէր ոստիկանական քննիչին ըրած յայտարարութիւնները։

ՊՈՄՊԱ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԼՃ

Վիէննայէն դեկտ. 27 թուականով Ֆրանֆուրքէ Զայթունկի կը հեռագրեն. «Ժամանակէ մը ի վեր Սթամբուլի ընկերվարականները բուռն պայքար մը կը մղեն իրենց գաւառի մասնաճիւղերուն դէմ, ըսելով որ անոնք չարունակ միտին գլխը կը բարձրացնեն, չանգործելով այս պէս ժողովուրդը։ Վերջերս մասնաճիւղերը սպառնալանքներ ը սարցան, որ բանսիոյ իրենց կ'ըսուէր որ եթէ միտին գլխը չարունակեն բարձրացնել, խանութներուն մէջ պտտա պիտի նետուի։ Այս առաջ Մոսգով անուն մասնաճիւղ մը իր պատասխանին վրայ ստորագրեալ մը տեսաւ, զոր ձեռքը տալու քննելու համար։ Նոյն պահուն ոստիկան պայթում մը առաջ եկաւ և Մոսգով կարի կարի եղաւ։ Ռումբը այնքան զօրաւոր էր որ ան սենեակին մէջ ուր պայթեցաւ, պատերը կիսովին փլան»։

ՅՈՅՑԵՐ ՄԷՅԻ ՄԷՋ

Գերմանական կառավարութիւնը մասնաւոր գաւմարութիւններ արգիլած մէջի մէջ։ Հակառակ այս հրամանին՝ Մէյի բնակիչները կատարած են գարձեալ մասնաւոր գաւմարում մը, որուն ոստիկանութիւնը միջամտած է։ Այն առանց, գաւմարման մասնակցող բոլոր երիտասարդները թափոր մը կազմելով՝ սկսած են փողոցներուն մէջ պարել Սանպուռէ-Մեսզ Ֆրանսերէն երգը երգելով։ Ճամբուն վրայ գտնուած ասուներուն պատուհանները կը բացուին և բնակիչները կը սկսին ցոյց ընող երիտասարդները ծափահարել։ «Կեցցէ՛ Լոռէնը, կեցցէ՛ ազատութիւնը» պոռալով։ Ցուցարարները Ռուսկալ հրապարակին վրայ, մարէշալ Նէյի արձանին առջեւ կենալով, «Ամանէ՛, պզտիկ գրօլակ» երգը կ'երգեն։ Ոստիկանութիւնը կը ջանայ ցրուել ցուցարարները, որոնք պահակազօրաց պահականացին առջեւ հաւաքուելով, վերջապէս կը սկսին «կեցցէ՛ Լոռէնը» աղաղակները։ Այն ատեն պահակազօրաց ջոկատ մը պահականացին դուրս ելլալով, որուան հրամանի մը համաձայն սուինները հրացաններուն կ'անցնեն և մեծ դժուարութեամբ եւ կը մղեն ժողովուրդը։ Դիտուած է որ շատ գերմանացիներ Լոռէնի ներսն միացած էին։ Գիշ յետոյ, ժողովուրդը գերագրգռուած, կ'արշաւէ դէպի պահականոց։ Զինուորները նորէն եւ կը մղեն զանոնք՝ մինչեւ մարէշալ Ֆազէռի արձանին հրապարակը։ Ոստիկան մը, կ'ըսուի, զայրանալով, «Ինչ է սա. մինթէ գերմանական քաղաքի մը մէջ չէ՞ որ կը գտնուինք»։ գոչած է։— «Ո՛չ, կը պատասխանէ ժողովուրդէն մէկը, մենք հոս Մէյի մէջ ենք»։ Ցաւալի եղած այս խուճապին մէջ ոստիկան մը կէն մը կը հրմշտկէ, որ կը բողոքէ. ոստիկանը ծաղրելու համար կինը «վէկ վէկ» կը ձայնէ, որուն կը պատասխանէ կինը. «Հարկաւոր աղամ առանկ խօսք չրներ մեզի, երբ իր գրասենեակը կ'երթանք»։ Ոստիկանական այս միջամտութիւնը 7ի պատերազմէն ետքը, նոյնիսկ դիկտատորութեան տարիներուն իսկ չէր պատահած։ Այս միջադէպը մեծ աղմուկ առաջ բերած է համազգեմանականութեան դաղափարին նուիրուած թերթերուն մէջ, որոնք կը պահանջեն որ կառավարութիւնը միջոցներ խորտի Այզա-Լոռէնը սանձելու։

ՆԵՐԿԻՆ ԳԵԱՆՔԸ

ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵԼՄԻՆԻ ՄԷՋ

Թուրք թերթերը կրսեն թէ Բ. Դրան սաստիկ տեղեկութեանց հետեւանքն, վերջին օրերը Եէմէնի կայսրեան մասին չրլան լուռեան զրոյցները չավանցուած են։ Սակայն կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ անդորրութիւնը խանգարուած է Եէմէնի մէջ, ուր կարգ մը ցեղեր կը շարունակեն իրենց ապարատութիւնները։ Զէրայի, Սէլիլ և Արհապ ցեղերը Հոդէյտայի կողմը կը գործեն, իսկ Սէլիա Իարիա Աբիրի կողմը։ Սակայն Բ. Դուռը տեղեկութիւն չէ հասած թէ Իմամ Եահեա Սանաայի վրայ կը քալէ։

*** Եէմէնի երեսփոխանները թագրիր մը տալով եպարքոսութեան, ուաշարիած են որ Հոդէյտայի արտաքին գործերուն համար իրաւագէտ-խորհրդական մը կարգուի, որպէսզի նոր միջադէպեր չպատահին, ինչպէս վերջերս ծագեցաւ Իտալիոյ և Թուրքիոյ միջեւ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Բարիզէն կը հեռագրեն դեկտ. 3 թիւով. «Երեսփ. ժողովը վիճաբանեցաւ արտաքին գործոց ելմացոյցին վրայ։ Պ. Ալպերտ Թէրրի ցաւ յայտնեց որ Ֆրանսա ձեռքէ նետուի է օսմ. զինուորներու մարդանքը։ Բաւ թէ անթիւութիւն մը գործուած է մերժելով օսմ. փոխառութիւնը հաշուեկալութեան թ՝դրի մը համար։ Թուրքիոյ չանը կը զատաչէ հանձնիլ Ֆրանսայի հետ։ Թուրքիա կրնայ վտանգ ըլլալ Ֆրանսայի դարաւոր բարեկամութեան և անեղծ սիրոյն վրայ։ Պ. Լիւսիէն Իւլէռ ըսաւ թէ Ֆրանսա անչուշտ սեղանաւորական պատասխաններով միայն մերժած է օսմ. փոխառութիւնը։ Եթէ Թուրքիոյ ելմտական կացութիւնը լաւ չէ այլ պարզապէս անցողակի աննպաստ վիճակ մըն է։ Միւս կողմէ վարչապետ Հաղքը փաչայի ըսածները թէ բոլոր տերութեանց հետ յարաբերութեանց մէջ պէտք է բարձրակ հաւասարութեան քաղաքականութեան մը հետեւիլ, ինքնին ապահովելու Ֆրանսան՝ քաղաքական տեսակէտով։ Պ. Տրնի Քոլէն գանգատաւոր թէ պատան տերութիւնները չեն գործադրած Կրետէի մասին իրենց ուսած խոստումը՝ Յունաստանի վերջին միացնելու համար զան. կարդաց Կրետէի կառավարութեան պետին մէկ հեռագիրը, որով կը խնդրուէր լսելի ընել ամէ Կրետացիներու կոչը։ Գասնա-Հերբէքի խնդրին մէջ Ֆրանսա պէտք դիմանին չափ օրէ չառաւ Սերպիոյ. մինչ Վիէնէլմ Բ. թատերական ճամ կը խօսէր իր դաշնակցին մասն բռնած չոգացոյցս ուրեն վրայ։ Թուրքիա փոխառութիւններ պիտի ընէ Արեւելքի երկաթուղիներու համար, պէտք է Ֆրանսական կառավարութիւնը երաշխաւորութիւններ պահանջէ. և հակառակ պարզային ոչ ընդունելի Բարիզի Սակարանին մէջ։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշոն պատասխանելով ըսաւ.— Ֆրանսայի բարեկամութիւնները և դաշնակցութիւնները ոչ է կերպով փոխելու համար բան մը չէ պատահած Ներոպայի մէջ. Մարոքի մէջ մեր բրածը անհրաժեշտ էր, օգտակար ու բարերար։ Շահագրգռուած երկիրներու հաւանութեամբը կատարուեցաւ. Թուրքիոյ գալով. օսմ. կառավարութիւնը իր կողմէ մեծաձայն յայտարարեց թէ Ֆրանսայ եթուրք յարաբերութիւնները վերջին փոխառութենէն առաջ եղածին պէս համակրական են։ Գալով Կրետէի, Կրետացիներն էին որ իրենց անխոհեմութեամբը և անճարակութեամբ հարկադրեցին պաշտպան տերութիւնները որոնք զինուորները ետ քաշուելէ յետոյ իրենց վիճակին պահպանութիւն խոստացած էին, աղգարարութիւններ ընելով իրենց Անգլիոյ հետ համաձայնութեան քաղաքականութիւնը ճօճ ե.ի օրով ալ պիտի շարունակուի։ Լեւանտա Է.ի լիշատակը պէտք է տիրելի մնայ Ֆրանսայի։ Աւստրիա Հունգարիա հակադրդիմ չունի Ֆրանսայի հետ. թէեւ դաշնակցութեան ուրիշ գրութեան մը կը վերաբերի, բայց անոր հակառակորդները ըլլալու պատճառ մը չունինք, որովհետեւ խաղաղասէր քաղաքականութեան մը հետամուտ ենք։ Գասնա— Հերբէքի խնդրին գալով, Ռուսիոյ գիտէր այդ թուականին և վտանգ էր մեր տիրակցութիւնը վրայ։ Այս պարագային մէջ Երբեակ Հաւաձայնութիւնը վճռական ազդեցութիւն մը ունի։ Խաղաղութեան պահպանման համար։ Ռուսիոյ հետ մեր դաշնակցութիւնը միայն հաստատուն է ու կենդանի։ Բոցասի տեսակցութիւնը նոր և ամուր երաշխաւորութիւն մըն է խաղաղութեան պահպանման համար, մանաւանդ սա պատճառով որ հոն որոշուած է թէ Արեւելքի ու Գալքանները մէջ իրերու կացութիւնը քնաւ պիտի չվնասուի։ Ցրտնաս մեկուսացած չէ։ Մեկուսացում մը է, զոր պիտի գբնահատէ Երեսփ. ժողովը, բայց եռ անոր տեւականութիւնը կը մաղթեմ։» Վիճաբանութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ՊԱՏՇՈՒԱՆՇԱՆ

Սուլթանը հետեւեալ պատուանշանները տուաւ ռուս պաշտօնատարներու։ Օսմանիէի Ա. կարգը՝ ռուսական արքունական առաջին արարողապետ Կոմս Հէնինգովի. Մէճիտիէի Ա. կարգը՝ Բ. արարողապետ Պ. Պալիչ Եէվլիոնովի. Մէճիտիէի Բ. կարգը Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնական արարողապետին։

ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ ԳԷՐԻԳԻՒ ՄԷՋ

Դիմասկոսէն հասած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վերջերս Բէրէքի ներքերը կռիւ մը տեղի ունեցած է բազմաթիւ ըմբոստներու մէջեւ, որոնք ելնելի ցեղին յորդորներուն վրայ, չեն ուզած վերադարձել իրենց կողոպտած ապրանքները և դրամները։ Ապատամբները կատարեալ պարտութեան մատնուած են, սակայն իրենց պեռը ու քանի մը համախոնարհ յաջողած են խոյս տալ։ Ուրիշ պետ մը, Ապարիլգաբէր Ելնալի, հնազանդութիւն յայտնած է։

ՀԱՅԱՏՆԵՐՈՑԹ

Դերմանիոյ դեսպանը առջի իրիկուն հայերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան եպարքոսը, արտաքին գործոց, պատերազմական, ծովային նախարարները, դեսպանները ամանք, արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրատիճան պաշտօնատարները և դիւանագիտական մարմնոյն պատկանող ծանօթ անձնաւորութիւններ։

ՌՈՒՍԵԼԴՈՐՄԱՆ

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բ. Դուռը բացարերութիւնը ուզած է ռուսեպերման համաձայնութեան կընքումի մասին։ Ռուսեպերման կառավարութիւնները ապահովիչ պատասխաններ տուած են։

ԴԱՀԱԺՈՒՌԱՆԴ ԻՇԱՆԸ

Դահաժառանգ իշխան Եուսէֆ Իզզէտին էֆ. որոշած է գարնան և ամրան եղանակները Վերին Վոսֆորի մէջ անցընել։ Իշխանին Զամլըճայի մէջ ունեցած բնակարանը պիտի նորոգուի մօտերս։ Վերին Վոսֆորի մէջ ծովեզերեայ յարմար ապարանք մը կը փնտռուի գահաժառանգին համար։ Իշխանին հիւանդութեան վերաբերեալ զրոյցները, որոնք արտասահմանի մէջ տարածուած էին, կը հերքուին։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ Սուլթան Մուրատի աղջկան՝ Պէտրիէ սուլթանուհիին ամուսնութիւնը Վիէննայի օսմ. դեսպանատան զինուորական հրդրդ Իսմայիլ Հաքգր պէյի հետ՝ առջի օր տեղի ունեցաւ Իշխանուհին Օրթաքէոյի ապարանքին մէջ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՑ ՎԻՃԱԿԸ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Գուլկար եկեղեցականը բողոքի թագրիր մը տուած է կառավարութեան, Բէրլէրի պուլկար եկեղեցիները Սերպերուն յանձնուած ըլլալուն համար։ Օսմ. պուլկար երեսփոխաններէն Բանչէ Տօրէֆ և Բաչլիօֆ էֆ.ները առջի օր Բ. Դուռ երթալով, այդ խնդրին վրայ տեսակցութիւն մը ունեցան Ներքին գործոց նախարարին և եպարքոսական խորհրդականին հետ։ Պուլկար երեսփոխանները բացորոշ կերպով յայտարարեցին թէ խնդրի առարկայ եղող եկեղեցիները Պուլկարներուն կը պատկանին և թէ անոնք առնչութիւն չունին վիճելի եկեղեցիներուն հետ։

ՀԱՆՐ. ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Ելմտական նախարարութիւնը կէս միլիոնէն 150000 ռէսիի դեղջած է հանրօգուտ շինութեանց ելմտացոյցը, կարգ մը հեռագծեալ ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար։ Ելմտացոյցի յանձնաժողովը այդ խնդրով կը զբաղի։ Հալաէեան էֆ. և Ֆրանկիա էֆ. հարկ եղած բացատրութիւնները տուին։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Դատական Նախարարութիւնը պատասխանած է Յունաց Պատրիարքարանի թագրիրին, որով կրթական խնդրին մասին բողոքներ յայտնուած էին։ Դատական նախարարը անդրադարձի գրած է Յունաց Պատրիարքարանին սա խնդրանքը թէ հելլէններ գտնուին վարժարանները։ հոդարարձութեանց մէջ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Յունարէն թերթերու բաներն նայելով, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը Լոնտոնի օսմ. դեսպան Թէվֆիգ փաչայի յայտարարած է թէ անգլիական կառավարութիւնը տրամադիր է Թուրքիոյ ուժ տալու կրեական խնդրին մէջ, եթէ երբեք Թուրքիա եռ կենայ պարտական խնդրին մէջ։ Այդ լուրը գժգոհ տպաւորութիւն մը առաջ բերած է Աթէնքի մէջ։

ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՄԱՐԶԱՆԵՐՆԵՐ

Գանի մը օրերէ ի վեր, պահնատ սպաներու ուսանողները գիշեր ատեն հրացանագործութեան մարզանքներ կը կատարեն Զամլըճայի, Զէնկէլքէոյի մէջ և չբնակիչները։ Առջի իրիկուն ալ Զաքալտաղի բարձունքներուն վրայ մարզանքներ կատարեցին։ Ժողովուրդը չգիտնալով այդ գիշերային հրացանագործութեան պատճառը, յուզման մատնուեցաւ, թէեւ Թուրք թերթերը նախապէս զեկոյց մը հրատարակած էին այդ մասին։

ՀԲԱՍԱՆՈՒՄԸՆԸ

Բրանայի մէջ, Մէտօվայի մօտ, թարգեւեղէն սահմանագիծին վրայ, հելլէն հրասախումբ մը սպանած է ամբողջ քուշօվլաք ընտանիք մը։ Սահմանագիծի պահակագուռին հրամանատարը ջոգատ մը ղրկած է, այդ հրասախումբը հետապնդելու համար։ Դիւտ. 26ին, ընդհարում մը առաջ գալով զինուորներուն և հրասախումբին միջեւ, 2 զինուոր մահացու կերպով վիրաւորուած են։ Հերոսակներէն 3 հոգի սպանուած են և 1 հոգի ձերբակալուած է։

ՈՉ-ԻՍԼԱՄ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Այն ոչ-իսլամ զինուորները, 25 և 26 տարեկան, որոնք անցեալ տարի մարտին զէնքի տակ կոչուած էին, պիտի արձակուին մօտերս։ Մէկ տարի միայն պիտի մնան պահնատի բանակին մէջ։

ԹԻՒՆԷԼԸ

Թիւնէլի կայարանը ընդարձակելու և երթեւեկները բազմացնելու մասին հարցուած շինութեանց նախարարութեան տրուած օրինագիծին համաձայն, 200,000 ոսկիի գումար մը պիտի ծախսուի, և մինչեւ որ աշխատութիւնները աւարտին, երեք ամիս պիտի դադրին երթեւեկները։

Բ. ԴՈՒՌՆ ՄԷՋ

Ելմտական և կրթական նախարարները, առջի օր, Բ. Դուռ գացին, եպարքոսին հետ տեսակցելու համար։ Հաղքը փաչա բացակայ ըլլալով՝ եպարքոսական խորհրդականին հետ տեսակցութիւն մը ունեցան։

*** Առջի օր, եպարքոսը և արտաքին գործոց նախարարը Բ. Դուռ չգացին։ Հաղքը փաչա իր բնակարանին մէջ կարգ մը օրինագիծերով զբաղեցաւ։ Ցեսայ, ի բրիւսուս դէմ, Խորհրդարան երթալով, յանձնաժողովներու նիստերուն ներկայ գտնուեցաւ։

ԾՈՎԱՑԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առջի օր, ծովային նախարար Մուխթար պէյի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը գումարուեցաւ օրնաւային բարեկարգումներու մասին խորհրդակցութիւններ կատարելու։ Բոլոր մարտանաւերու հրամանատարները հրաւիրուած էին յանձնաժողովի նիստին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Կայս. Պանքայի Դալաթիոյ, Բեբեքի և Գալատայ գրասենեակները դեռ պիտի բլլան յառաջիկայ հինգշաբթի, 17 յունուար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՈՍՏԻԿԱՆԻ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Թէբէ Գաշիի ոստիկաններէն Ապարլը-Լաթիֆ էֆ., առջի առաւ. րէ վէրէրի հարցաւած մը պարպելով ալ ատրա, ծանրապէս վիրաւորեց ինքզինքը։ Ընկերները հասնելով՝ հիւանդանոց փոխադրեցին զայն։ Ոստիկանը երկու ժամ յետոյ մեռաւ։ Այդ տխմասպանութեան շարժառիթը ոստիկանը ոստիկանը յայտնի մնաց։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԳ.—Հետեւեալ պարտաթղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ 1911 յունուար 1/14էն սկսեալ, սա փոխառութեանց.

1896ի 5% ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ,
կարգ, թիւ 29
1902ի ՄԱՔՍԱՑԻՆ %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կարգ, թիւ 16
1901-1903ի ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կարգ, թիւ 11
1908ի %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կարգ, թիւ 3.
1904ի %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կարգ, թիւ 9

Տոկոսները պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Դալաթիոյ կեդրոնատեղին կողմէ, ամէն օր, բացի ազգային օրերէ, առաւաւ ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ Ցուկէս. իսկ ուրբաթ օրերը՝ առաւաւ ժամը 10էն մինչեւ ցէս օր։ Թուակիր պարարներու հետ ներկայացուած կարտներուն փոխարէն՝ պարտաթղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ իր շրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ, պէտք է ներկայացուի Օսմ Կայս. Պանքային։

Կ. Պոլիս, 31 դեկտ. 1910 13—4

ՈՒՍԱՆՈՂԻՆ ԿԱՂԱՆԴԷՔԸ

ԼՈՒԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

2 հատոր զեղեցիկ 100 գր.ի միջեւ ցնդր. 15

1900 ՄԵԾԱԴԻՐ ԵՌԱՄԻՆԱԿ ԷԶԵՐՈՎ

Այս պատկերազարդ համայնագիտարանը զոր ամէն ֆրանսերէնի ուսանող կը ցանկայ ունենալ կազանդի առթիւ զեղչուելու ի դիւրութիւն զայն նուիրող ծրնողաց և վարժարանի տեսչութեանց, որոնց կը մնայ օգտուիլ այս գեղեցիկ առիթէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾ

(Թիֆլիզի «Հորիզոն» եւ «Մշակ» թերթերեն քաղուածներ.—

Ռուսաստանի զանազան տեղերէն բազմաթիւ պատգամաւորութիւններ են գնում Էջմիածին՝ Վեհափառ Կաթողիկոսի Թաղման ներկայ լինելու։ Այս քանի օրերը, սուրնն, Էջմիածինը իր պատերի մէջ կ'ունենայ ազգական ներկայացուցիչների մի բազմութիւն։

Մենք կը կասենք՝ որ այդ գումարումը միայն տխուր հանդէսը չգեղացնելու հանգամանքը չունենար։ Թափուր է Էջմիածնի գահը, չկայ բարձր դեկավարողը, որ իր իշխանութեան ս բողոքութիւնը գործադրելու իրաւունքն ունենար։ Ազգի ընդհանուր գործը, ինչպէս ընական է, պիտի կաղ ի կաղ գայ. չատ բան պիտի յետաձգի մինչեւ նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը։

Եւ հարկաւոր է որ ժողովուրդը մտիկցց ճանաչէ այն բարձր հիմնարկութիւնը, այսինքն Էջմիածինը, որի հետ կապուած են նրա ազգային առանձնակարգ չափերը։

Այս պատճառով ցանկալի էր, որ աշխարհական պատգամաւորները չբաւական նանային իրանց պաշտօնական դերով։ Թո՛ղ ամէն մէկն ուսումնասիրէ, որքան կարող է Էջմիածնի պայմանները, նրա տնտեսական և բարոյական կացութիւնը, որպէս զի կարողանայ ցոյց տալ ժողովրդին, թէ ի՛նչ պահանջութիւններ կան և ի՛նչ պէտք է տալ։ որ կասենք այդ հիմնարկութեան մէջ ընթանայ խաղաղ, կանոնաւոր։

Դրսի մարդկանց դիտողութիւնները շատ գնահատելի են։ Թո՛ղ այդ դիտողութիւնները հասարակաց սեփականութիւն դառնան, որպէս զի միացման պատգամի իրողութիւնը։

Մենք ասելու ենք ասել թէ Էջմիածնից բան չի գալու գալ։ Բայց պէտք է ասենք և այն, մեր թերութիւնները լուրջ փորձեր չենք անում այդ հիմնարկութեան օգնելու համար։ Ահա հաւաքել են բանական թուով ժողովրդի մարդիկ. որոնք կարող են գործել այդ ուղղութեամբ։ Թող նրանք հետաքրքրուեն, մտածեն մաքառութեան, բազմակողմանի հարց ու փորձերով, խորհրդակցութիւններով տեղեկանան վերանորոգութիւնների այսքան կարօտ Մայր Աթոռի կացութիւնը։

Եւ այնուհետեւ, վճռեսնում ենք կարել, չատերի դիտողութիւնները կ'առաջացնեն և չատերի հետաքրքրութիւնն ու ուշադրութիւնը։

Էջմիածինը կարող է ժողովրդի ս ջանքերեան, ժողովրդի ցուցում քերին։ Այս դեռ կարեւոր ազգային հարց է մեզանում։ Եւ այս չպիտի մոռանալ։

Լէօ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԷՋՄԻԱԾՆԻՑ

1

Էջմիածին 19 Դեկ. 5 ժամ 45 ր. երեկ.

Աստուծոյ Հայոց Կաթողիկոս Մաքսիմոս Իզմիրլեանի մարմնի յուղարկաւորութիւնը դեպի Մայր Տաճարը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի օր, դեկտեմբերի 9ին, ցերեկվայ ժամը 3ին։

Ներկայ էին Վրաստանի եկեղեցիի ներկայացուցիչները։

Այսօր հանդիսաւոր պատարագը Մայր Տաճարում սկսվեց առաւօտեան 9 ժամին։

Պատարագ մատուցեց և օծման կարգը հանգիսաւոր կերպով կատարեց կաթողիկոսական տեղապահ Գէորգ Արքեպիսկոպոս Սուրէնեան, հանդիս հոգեւորականութեան հետ միասին։

Ներկայ էին՝ Փոխարքայի օգնական սենատոր Վասացի, գեներալ-մայոր Լազարեան Եւեանեան նահանգապետ կոմս Տրզեենեասուզէն, մինիստրների խորհրդի նախագահ Սալիմպէկի կողմից կովկասուղարկուած պաշտօնեայ Գեորգ Վասց ազնուականութեան պարագլուխ Սագինով, զինուորական և քաղաքացիական ատիճանաւորներ և պաշտօնեաներ, 120 պատգամաւորներ, ժողովրդի տնտիպ բազմութիւն։

Հանգուցեալ Մաքսիմոս Իզմիրլեան կաթողիկոսի մարմնը դագաղի մէջ զգեստաւորուած էր։

Առջեւեայ պակերի թիւը հասնում էր 20ի։ Նրանց մէջ պակներ կային՝ Փոխարքայի, ազնուականութեան, քաղաքների և հասարակութիւնների կողմից։

Թաղումը վերջացաւ ցերեկվայ ժամը 1-ին։

Կարգապահութիւնը օրինակելի էր։

Կաթողիկոսական տեղապահ Գէորգ Արքեպիսկոպոսը արտասանեց քարոզ, որի մէջ թուեց հանգուցեալ Վեհափառի բարձր արժանաւորութիւնները։

Հայ հոգեւորականութիւնից յետոյ, ուսուց եկեղեցու և իշխանութեան ներկայացուցիչները երդիւղածութեամբ մոտեցան ու համբուրեցին հանգուցեալ

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ հոգեւոր ներկայութեամբ յիշեալ անձնաւորութիւններու։

Տեղապահ հանգուցեալ Վեհափառ Կաթողիկոսի կենսագրականը յետոյ, ապա ճառ, որմէ Մեծ Հովանաւոր Նէքոլա Բ. Թագաւոր Կայսրին, Կայսրուհուն, Թագաժառանգին, Կովկասեան Փախարքային, շնորհակալութիւն յայտնեց Վրաստանի էկզարխի կողմէ եկած Գրիգորի եպիսկոպոսին՝ որպէս մեծ ուղղափառ եկեղեցու ներկայացուցչին, որ մասնակցեց քոյր եկեղեցուն հոսած վշին շնորհակալութիւն յայտնելով օտարներկրեայ պատգամաւորութիւններուն։

Հեռագիրներ ստացվել են աշխարհի բոլոր կողմերից, թիւով 230։

Թիւրքահայերի կողմից Հ. Առաքելեանը յայտնեց խորին վշտակցութիւն։

Գրիգորի եպիսկոպոսը ուղղափառ եկեղեցու կողմից և սենատոր Վասաչին կառավարութեան կողմից յայտնեցին ցաւակցութիւն։

II

Երէգիածին 20 Դեկտ. 8 ժամ 25 ր. առ.

Գրիգորի եպիսկոպոսը, իբրեւ ներկայացուցիչ Վրաց հնագոյն եկեղեցու, արտասանեց ճառ, որի մէջ յայտնեց, թէ բոլոր առաքելական եկեղեցիների ձգտումն է կազմել մի ընդհանուր քրիստոնէական եկեղեցի. վրաց եկեղեցին բաժանում է հայկական հնագոյն եկեղեցու վիշը. եպիսկոպոսը յայտնում է վշտակցութիւն Գրիգոր Լուսաւորչի եկեղեցուն, որի մի շատակը ստանում է ուղղափառ եկեղեցին։

Կային պատգամաւորութիւններ զանազան քաղաքների կողմից. օրինակ Թիֆլիզի, Բագուի, Նոր-Նախիջեւանի, Ալեքսանդրօպոլի Երեւանի։

Պատգամաւորութիւնները և հիւրերը վերադառնում են իրանց տեղերը։

ՍՏՕԼ ՊԻՆԻ ՆԱՄԱԿԸ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Նորին Սրբութիւն Եջմիածնի Պատրիարք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Մաքսիմոսին.

Ներքին Գործերի Մ. Նիստր
N. 10624
19 Դեկ. 1910 թ.
Պետերբուրգ

Զերդ Սրբութիւն,

Ռուսական պետութեան հայ-լուսաւորչական եկեղեցու դրութեան հետ մօտիկից ծանօթանալու համար ես համապատասխան գտայ ուղարկել հայ-լուսաւորչական դաւանութիւնը դաւանող տեղերը իմ առանձին յանձնարարութիւնների պաշտօնական դաղանի խորհրդական Պետրովին։

Իմ պարտքը համարելով տեղեկացնել ադ մասին Ձեր Սրբութեանը, պատիւ ունիմ խնդրել Ձեզ չը զլանալ կարգադրելու հայ-լուսաւորչական հոգեւոր վարչութեան ամեն կերպ աջակցել յիշեալ պաշտօնեային, Ձեր ենթակայ հաստատութիւնների և անձերի կողմից նրա վրայ դրված յանձնարարութեան ազնիւ կատարման համար։

Ընդունեցէք. Զերդ Սրբութիւն, իմ յարգանքի և կատարեալ անձնուիրութեան առհաւատչեան։ Գ. Սօլիպին

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԽՈՂՔԸ ՀԱՇԻՐ Է ՊԱՏՇԱՂՈՒՄ

Ազգընթեր Վեհափառ Կաթողիկոսի անանկելի մահը մեծ ցաւում առաջ բերեց հայ հասարակութեան բոլոր խաւերում։

Ամենքը խորապէս վշտացան, որովհետեւ խիստ մեծ էր կորուստը և անդնահատելի։ Ամեն կողմից ընդունեցին պատգամաւորներ, որոնք պէտք է ներկայ լինեն Վեհափառ Հայրապետի թաղման ազատանդէսին։ Ցաւը որքան սաստիկ ենք արձանագրելու, որ ընդունեցին, նոյնիսկ այնպիսի անձնաւորութիւններ, որոնք դեռ երէկ բանադրում և զզվարում էին հանգուցեալին։

Վեհափառին անմիտ կերպով հալածում էին բայց հէնց նոյն մարդիկ պատգամաւորներ և պատկիներ են ուղարկում։

Վերջ պէտք է դրուի հայրապետական աթոռի շուրջը մի խումբ ձրիակերների և ոչնչաբեռած մարդուկի վայելասէրին, որը շատ հեռու է քննադատութիւն կոչուելուց։

Շաբլոն դարձած հանդէսներով եւ պատգամաւորութիւններով մենք երբեք յարգած չենք լինի Վեհափառ Իմ Հրեշանի յիշատակը. այլ սգահագէսին մասնակցող պատգամաւորները և հայ ժողովուրդը պէտք է հրապարակ հանեն թունաւոր, ազանիչ մինոլորտը անուշանոցների սեւ արարքները։ Հայ հասարակութեան գիտակից մասը գոնէ այս դէպքում չպէտք է լռէ. նա իր բուռն ցասումը պիտի արտայայտէ, այն ժամանակ միայն յարգած կը լինենք Վեհ. Կաթողիկոսի անմահ յիշատակը, դրանով միայն կը հանգստանայ հասարակութեան վրդովված խիղճը։

Գ. Այվազեան

Այէքսանդրոպոլ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԷԿԶԱՐԽԻ ՆՈՐԵԿԱՑԱՅՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Վրաստանի էկզարխ որպէս զան ինն կէնտի արքեպիսկոպոսը ուղարկել է Պետերբուրգից Բագուի եպիսկոպոս և էկզարխի պատմանատար Գրիգոր եպիսկոպոսին հետեւեալ հեռագիրը.

Պետերբուրգ 15 դեկտեմբերի

Խնդրում եմ ձեր սրբազնութեան լինել իմ ներկայացուցիչը դեկտեմբերի 19ին Էջմիածնում Նորին Սրբութեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի թաղմանը. ունենալով ձեզ հետ նաեւ Պիէչ և Անատոլի վարդապետներին։ Զոր պատգամաւորութեան մասին հեռագրեցի սենատոր Դէորդ արքեպիսկոպոսին այսօր հեռագրվ։ Մեկնում եմ այսօրեայ գիշերով։ Մեկնում եմ այսօրեայ գիշերով, իսկ Մոսկվայից՝ 17ին։

Եկզարխ Ինոկենտի արհեպիսկոպոս

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեզ հաղորդում են, որ Վրաստանի էքզարխութեան ժամանակաւոր կառավարիչ Գրիգորի եպիսկոպոսը Էջմիածին գնալիս հանդիպել է Երեւան, այցելելու համար ռուսաց նորակառոյց եկեղեցին, որ նուիրուած է հայոց Գրիգոր Լուսաւորչի անուան։

*** Նովոյերկասկից ամսոյ 20ին մեզ հեռագրում են հետեւեալը. «Նախնական քննութիւնն այսօր վերջացաւ։ Մեղադրող եալների կողմից արուող յայտարարութիւնները հաւաքելու համար նշանակուած է դեկտեմբերի 27ից մինչեւ 30։»

*** Դաշնակցական գործի մէջ մեղադրուող ամուսիններ՝ Զանազան և Արշակ (Սրինգ) Մեհրաբեանները դեկտեմբերի 16-ին ազատ են թողուած. առաջինը Թիֆլիզի, երկրորդը Նովոյերկասկի բանտից։

*** Թիֆլիզի բնակչութիւնը թամար Կլէվէտովա և Նիկա Կալատօզովա թոյլատրութիւն են խնդրում ուսանողութիւնից ազատելու հայ-լուսաւորչական եկեղեցու դիրքը։ Վրասանի էքզարխութեան ժամանակաւոր կառավարիչ Գրիգորին յայտնել է Թիֆլիզի նահանգապետին, որ թամար Կլէվէտովայի դաւանափոխութեան գէմ ինքը ոչ մի արգելք չէ տեսնում. ինչ վերաբերում է Նիկա Կալատոզովային, յորդորների ազդեցութեան տակ նա վճռականապէս յետ է կանգնել իր մտադրութիւնից, բայց խնդրել է թոյլատալ պահելու հայ եկեղեցու ծէսով. բայց նրա այդ հայրենական խնդիրքը մերժել է։

*** Թիֆլիզում հեռագիր է ստացուած Մոսկուայից, որ հանգուցեալ Աթանասը ժամարեան կապակել է 250,000 ռուբլի մի բարձրադոյն գիւղատնտեսական դրպրոց բանալու։ Մեզ հասած տեղեկութիւններից երեւում է, որ հանգուցեալի կամքում կան, բացի այդ և ուրիշ բարեգործական գծեր։

Ո՞Վ ՅԱՆԴԳՆԵՑ

Աքսորի ու մենակութեան մէջ ապրում էր նա հեզ ու լուռ, հայութեան այս լուսատոյն դաւակը։

Խոհեր, անվերջ խոհեր, դաժան-կիզիչ մտորումներ սեւեռնում էին նրա կեանքի հորիզոնը։

Համիդի արիւնոտ ձեռքը դիպել էր նրան նա, արիւնոտ օրութեան թունաւոր չունչը սանձել էր երկաթէ կամքը։

Բայց սուրբ էր մնացել նա։ Դաժան ճակատագիրը, զրկանքն ու հալածանքը, որոնք այնքան հոգիներ են մղում այս փուչ աշխարհում, անկարող նրա արատաւորելու նրա ֆիզիկական փէշն անգամ։

Անարատ էր մնացել նրա խիղճը։ Անբծա իրենով զլխեց նա ազգի աղերսանքին։ Համայն հայութեան յոյսերի և իղձերի որդանն եղաւ այնքան ասնվված և այնքան ծիւրված ծերունին։

Գիտէք արդեօք, որ այնտեղ մթնոլորտը անրիծ չէր, ինչպես գուցէ կարծում էր ինքը, որ հայութեան սրբութեան սրբոցը անարգված ու պղծված է մարդկային ախտերով։ ..Սեւ ինտրիգներ, գար չեղի զլպարութիւններ էին տիրում այն տեղ։ Կամ գիտէր այդ բոլորը, բայց իր անմեղութեան մէջ կարծում էր, թէ իր արքութեան ճանաչների փայլից պիտի ցրվէր տիրող աղջամուղջը։

Ցաւով և անհուն տիրով ձեռն առաւ Լուսաւորչի ծանր գաւազանը։

Ազգի ընտրեալն էր նա։ Նրա ձայնը համայն հայութեան ձայնն էր, նրա կամքը Վեհի կամքն էր։ Ո՞ր հայը կարող էր չլարգել այդ ձայնը, չը հպատակվել այդ կամքին։

Նա ընտրված էր հրամայելու համար։

Պիտի հրամայէր իրրեւ եկեղեցու Վեհապետ, իրրեւ Լուսաւորչի փոխանորդ, բայց ամէնից բարձր ու ամէն բանից դէ բագոյն, — իրրեւ ազգի ընտրեալ։

Սակայն նա չէր հրամայում։ Նրա ձայնը մեղմ և հեզ էր. թէեւ կարող էր գոռալ և հրամայողական լինել։

Սէր, օրինաւորութիւն, հեզութիւն էր քարոզում նա։ Ո՞վ եղաւ այն անօրէնը, այն անօրենը, այն գոռոզը, որը յանդգնեցաւ չը լսելու այդ ձայնը։

Նրա կամքը ընտրող հայութեան կամքն էր. ով էր այն առիւծը կամ սոզուն, որն այնչափ ոյժ զտաց իր մէջ կամ այնքան տարութիւն իր տրամում. որ յանդգնեց արհամարել ազգի ընտրեալի կամքը։

Թո՛ղ պատվի ճշմարտութիւնը. Թո՛ղ երեւան գայ նա իր ամբողջ գարշելիութեամբը։

Ազգը զէաք է գիտենայ վերջնապէս թէ ինչ է կատարվում սուրբ Աթոռի շուրջը։

Ինչ գրոչակի տակ են գործում այն սազուններ, որոնք թունաւորում էին Իր միրեանի կեանքը։ Չէ որ կուսակը մի գրոշակ պիտի ունենայ։

Եւ իսկական մարդիկ, որոնց հոգու խորքերում դեռ եւ փայլում է գէթ մի կայծ, թող իրանց որտի խորքերից մի անգելի բողոք բարձրացնեն ամէն անարդարութեան, ամէն անազնւութեան դէմ։

Փառաւոր սգահանդէսը չէ. որ պիտի փարատվի զգացող հայի կսկիծը։ Այլ այն յոյսն է, որ կը գայ մի օր, երբ հանգուցեալ Վեհի օրինակին հետեւելով, անսարատ խղճով ու մաքուր ձեռներով կը յանդգնեն միայն սուրբ հայութեան սրբութիւն սրբացին։

Թաղման մեծարանքները չեն նոյնպէս, որ պիտի մխիթարեն վշտահարին ոգին։ Նրա այնքան տանջված հոգին կը մխիթարվի այն ժամանակ միայն, երբ իր բարձրութիւնից կը տեսնի, որ հայութեան այս որբայրում նա իր սրբութիւնից թողել է գէթ մի լոյս. որը մեծանալով մի լուսատու լապտեր է դառել. ցրել է չորը. ջաղացող աղջամուղջը և վանել է ընդ միշտ չարութեան ու վատութեան Սատանան։

Վշտացեալ հանգուցեալի թաղմ չիրիմի առաջ՝ ցաւոտ սրտերը պատասխան են պահանջում։

Ո՞վ յանդգնեց։

Վ. ԱՐՄՈՒՌԻ

ՄԻԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԴ ՀԱՑՈՒՑ

Տնօրէն Ժողովս կը ծանուցանէ թէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են ընկերութեան, որոնց համար պարտ կը համարի հրապարակաւ իր ջերմագին շնորհակալութիւնները յայտնել աղ՝ իւ նուիրատուներուն։ Թուրքերէնի դասագրոց ծանօթ հեղինակ Աբիկեան Միքրան էֆէնտի 1908 նոյեմբեր 12էն մինչեւ 13 հոկտեմբեր 1910 նուիրած է իր հեղինակութիւններէն 524 կտոր գիրք, որոնց արժէքն է՝ գիրքերուն վրայ նշանակուած գինովը՝ 7430ուկէս դահ. արծաթ։ Նմանապէս ծանօթ չափագէտ Գարթալեան Եռանդ էֆէնտի մանուագ կերպով նուիրած է վերջերս Ընկերութեան վարժարանները իր աշխատասիրած թուաբանութեան դասագրքերուն Ա. և Բ հատորներէն 1500ական օրինակ, որոնց արժէքն է՝ գրքին վրայ նշանակուած գինովը՝ 12,750 դահ. արծաթ. և Գ. հատորին ալ հեղինակի իրաւունքը՝ ազատ թողլով միանգամայն Ընկերութիւնը այդ ձեռագրերը տպագրելու կամ ոչ։

Տնօրէն Ժողով

ՊԱՐԱՏԱԶԱՆԴԻՍ

Գեւ-Գարուի Հայ Առաքիմասէր Ընկերութեան միակ և ամենափայլուն պարանդէսը պիտի կատարուի այս իրի կուն։

ԿՅԱՆՔԻՆ ՄԷՋ «ԿԱՂԵՆԳՆԷՔԸ»

Արեւելեան նախկին տաղանդաւոր խմբագրապետ և ծանօթ դրագէտ Եռանդ Սարաքէշխանեան նորագէպերու այս հատորով կ՝արդարացնէ իր շուրջը հիւսուած հաւատը։ Գրելու ինչ հզօր եղանակ. որ տայայտելու ինչ նորութիւն։ Սարաքէշխանեան ուղղակի կեանքէն քաղած է իր նիւթերը, և տարբ հտամ իսկ այնքան սրատիրչ են իր ներկայացուցած դրուագները։

Կարդացէ՛ք «Կաղենգնէքը» և տարածեցէ՛ք։

Զէք խ՝բուիր։

Կը ծախուի ամէն տեղ։

Կեդրոնատեղի՝ Տպարան Շանթ, Ղալաթիա։

Գինը 4 դրուշ միայն։

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ

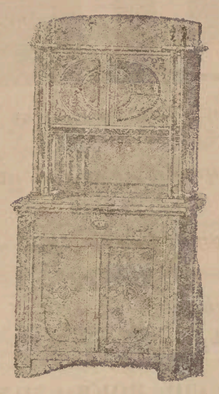

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ եւ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ ՃԱՇԱՐԱՒԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՐԱՍԱՐԱՒԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կարասի գնելի առաջ, մեր վանառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 52—11

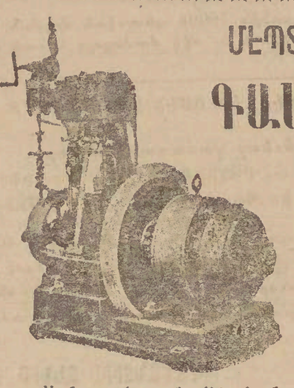

ՄԷՊՏԱԻ ՍԷՆԱՅԻ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳԱՍԱՊԶԱՏԷ ՀԱՄՏԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ

Օգնբլար-Պաշի, թիւ 25

Սոյն գործատան մէջ կը նորոգուին նիքէլէ, ոսկիէ, արծաթէ առարկաներ, և վերնիկազօծման, կալվանօրլասթիի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մեքենէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստաւորներու վերաբերեալ կարգ մը առարկաներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ սեւ տղը կը խարէ թէ անոնք գործարանէն դեռ նոր դուրս եկած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն համբաւաւոր գործատունը, անձամբ համոզուելու համար։ 6

ԵՒՐՈՊԱ ՃԱՄԲՈ ԴՈՒԹԻՒՆ

Գարաքեոյի կամուրջին փողոցը գտնուող թիւ 14

ՓԸԹԻ ԼԻՕՆ

վաճառատան տերը՝ Պ. Հ. ԷՔՍԷՐՃԻՕՂԼՈՒ

որ կենցաղագէտ անձ մըն է. Եւրոպայեն վերադառնալով հետը բերած է պերճանքի բազմաթիւ մասնաւոր առարկաներ իբրեւ

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ինչ անձամբ գործատուններեն ընտրած է զանոնք շատ ժամանակ գիներով, որպէս զի իր յանախորդներուն ալ ուրիշներեն ժամանակ վաճառէ։ Այցելութիւն մը բրէ՛ք բոլորովին համոզուելու համար։ Հոն կը գտնուին զուտ արծաթեղէններ, արձաններ, Մարոքեն կասեղէններ եւ ուրիշ բազմաթիւ գեղեցիկ նուէրներ։

Ա.ԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

70 ԵՐԵՍՓԻԽԱՆ

ՄԷԿ ՀՈԳԻ ՊԱԿԱՍ ՄԵԾԱՄԱՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ ժամը 2.15ին, ատենապետութեամբ Մանուկ էֆ. զարեանի։ Ներկայ էին 64 երեսփխաններ։ Ատենապետը նախ ծանոյց Երեսփ. Ժողովոյ նախաքննիչ դիւաններու նորընտիր անդամներու անունները։ Ժողովը հոստատեց նոյնութեամբ։

Կարդացուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած մէկ նամակ՝ աղատականներուն կողմէ, որով կը բողոքէին դարձեալ Երեսփ. Ժողովոյ նոյ. 26ի նիստին ապօրինի որոշումներուն դէմ։ Հմ. Աբամեանց բաւ թէ՝ իրաւունք չունին ազատականները՝ բողոքելով առնել քալելու և տարկա օրինաւոր չնկատուիր. պէտք էին մը նալ և բողոքել։ Հետեւաբար, բաւ. իրենց բացակայութիւնը ապօրինի է և ըստ այնմ ներքին կանոնագրի արամադրութիւնները պէտք է գործադրել։ Հայկ Խան ճանաչեան եւս նոյն գաղափարը յայտնց, ոչ բերելով Ազգ. Սահմանագրութեան որոշ արտայայտութիւնները և նախնիներ մը չհասատելու համար առաջարկեց որ Ժողովը իր ցաւակցը յայտնէ Պատրիարքին՝ ամենախիստ կերպով։ Ժողովը՝ Հմ. Աբամեանցի կողմէ ներկայացուած մէկ բանաձեւը ընդունեց, որով կ՝ըսէր թէ կը մերժէ ազատական երեսփխաններու Դիւանին կողմէ Ս. Պատրիարքին ուղղած նամակը և նկատի չառնելով անոր մէջ եղած բողոքը՝ դիրքնը կը նկատէ իրրեւ ոչ-բանաւոր պահանջով բացակայող երեսփխաններ։ Ար. Գասպարեան կը բողոքէր Օրմանեան քինի յանձնաժողովի առած որոշումներուն դէմ։ Դրկուեցաւ. Ատենապետաց Դիւանին։ Ցեռոյ կարդացուեցաւ Դիւանի անգամ Ար. էֆ. Տէր-Ցակոբեանի մէկ նամակը որով կը հերքէր բացարձակապէս Պարգեւ էֆ. Փափազեանի կողմէ անցեալ նիստին բրած յայտարարութիւնները Ս. Պատրիարքի մասին և ցաւ կը յայտնէր որ Մարտ Դիւանը ցաւալի թիւրիմացութեան մը մէջ ինկած է Ս. Պատրիարք Հօր վերագրելով անանկ միտքեր զոր ան երբէք չէ յայտարարած։ Պարգեւ էֆ. Փափազեան բողոքեց Տէր-Ցակոբեան էֆ.ի այդ նամակին դէմ և անցեալ նիստին բրածները դարձեալ հաստատեց։ Հայկ էֆ. Խանճաճեան բաւ թէ՝ բացարձակ ճշմարտութիւն մըն է Պարտեամ էֆ. Տէր-Ցակոբեանի նամակը և սակայն եղածը պարզ թիւրիմացութիւն մըն է։

Ատենադիրը կարդաց Դիւանին ղրկուած Ս. Պատրիարքին նամակը որ իր նախորդ նամակին կարգ մը կէտերը կը շեշտէր յայտնելով թէ Պատրիարք մը ոչ թէ կրաւորական դեր ունի այլ գործնական և ուեւեր չունակը հակոզի գեր և դարձեալ կեկրոգէր թէ իսկապէս ապօրինի է Վարչութեան ընտրութիւնը։ Ու. իր վերջաբանին մէջ կը յայտնէր թէ իր հրաժարականը կառավարութեան պիտի մատուցանէ այս անիշխանական վիճակին պատասխանատու չըլլալու համար։ Կը շեշտէր նաեւ մէկ հինգերորդի խնդիրը։ Տասը վայրկեան դադար արուեցաւ։

Դադարէն վերջ նախ խօսք առաւ Հայկ էֆ. Խանճաճեան և բաւ որ Պատրիարքն ալ կ՝ընդունի ինչպէս կ՝ըսէ իր նամակին մէջ թէ՝ ինք երբեք իրաւունք չունի Վէրօյի։ Բայց իրաւունք ունի. ի բացակայութեան այս ժողովին մէջ որոշուած որոշմանց դէմ դիմաղրութիւններ ընելու ըստ Սահմանագրութեան։ Ս. Պատրիարքը կ՝ըսէ իր հրաժարականին մէջ թէ ընդհանուր պիտի տամ հրաժարագիր։ Բ. Դրան։ Անոր այս փութկոտութիւնը նոր կնճռոտութիւններ յառաջ կը բերեն և տասով մենք ինքնաբերաբար ենթադրած կըլլանք այս փոսին մէջ. զոր ուրիշներ կը պատրաստեն մեզի։ Խօճասարեան էֆ. եզրակացնելով առաջարկեց պարտադրել Պատրիարքը որ գործադրէ 71ով բացուած ժողովին տուած որոշումները։ Սիամանդեան էֆ. իր խօսելիքը վերապահեց լիագումար նիստի մը։ Էլմիրճիպաշեան էֆ. առաջարկեց այլեւս չդիմել Պատրիարքին, քանի որ ըստ փաստաբան կրկին փոքրելը չիմարութիւն է։ Վանան էֆ. Թէքէեան բաւ որ ստանդարտ մէկ հինգերորդի խնդրէն առաջ եկաւ. բայց այդ խնդիրը կրնար չծագիլ, քանի որ, ըստ, ես նախապէս արդէն այդ պարագան յիշեցուցած էի Ս. Պատրիարք հօր, ինչպէս յայտնց ինքն ալ. հետեւաբար ասոր պատասխանատուութիւնը իսկ իրեն կը վերաբերի, երբ ինքն է օրէնքին վերին հսկողութիւնը ստանձնողը։ Եւ այս բանը պէտք է Ազգը գիտնայ։ Կեդրոնի խմբագրութիւնը ինչ որ ըրած է օրինաւորութեան սահմանին մէջ ըրած է և միշտ պատրաստ եղած է հաստատելու. զի ոչուններ չառ ըրիք. մեզի համար միակ նպատակ եղած է օրինաւորութիւնը ու չէինք կրնար 30 հոգիի փարիզրէն առնել մեզի տալ։

Տէրունեան և Խօճասարեան իրրեւ նախագիծ վաւերութեան անդամ յայտարարեցին թէ՝ նկատի առնուեցաւ թէեւ մէկ հին գերորդի խնդիրը, բայց դժուարութեան համար յետաձգուեցաւ։

Յ տոյ կէս ժամէ աւելի խօսեցաւ Դաւիթ Տէր Մովսէսեան էֆ., որ բաւ թէ՝ Ս. Պատրիարքը ուխտ ըրած է Ազգ. Սահմանագրութեան բարեաք գործադրութեամբ։ Երբեք իրաւունք չունի, բաւ, մեր կարծիքներուն վրայ ճնշելու և տարպելու օրինակի համար թնծի. որ իրեն պէտ մատեան։ մեր նոյ. 26ի նիստին մէջ արբուած որոշումներ օրինաւոր են, քանի որ սեծամասնութիւն ունեցող ժողով մըն էր անիկա։ Ս. Պատրիարք Հօր պատասխանագրին մէջ գրած ամբաստանութիւնները կը մերժեմ։ Զենք զիջանիր խնդրելու, այլ պէտք է որ Դիւանը դիմէ կառավարութեան վերադարձնել մալու որոշումը և տեղատեղ մը ընտրել տալու համար։ Ներկաներուն թիւը 70 էր և մէկ երեսփխան կը պակսէր ժողովը օրինաւորապէս բանալու համար։ Ատենապետը առաջարկեց մինչեւ առաւ չարութեան նիստ։ Սակայն ի վերջոյ ժամը 5.20ին. որոշուեցաւ փակել նիստը, 15 օր վերջ գումարելու պայմանով։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳԵՐՄԱՆԵՒՐՈՒՍ ՀԱՄ ԶԱՑՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. Պոլսէն Եւրոպա քաշուած հեռագիր մը կ՝ըսէ թէ Օսմ. Բանկիթէի շրջանակներուն մէջ մեծ մտահոգութիւն կը յայտնուի գերմաններու համաձայնութեան մասին, համաձայնութիւն մը, որով Ռուսիա գործելու կատարեալ ազատութիւն պիտի ունենայ Պարսկաստանի և Փոքր Ասիոյ մէջ։

ԲԱՂԱՐԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Արտասահմանի օսմ. դեսպանները Բ. Դրան տեղեկացուցած են թէ մեծ տերութիւնները բանակցութիւններ կը կատարեն, Պալքաններու մէջ հաւասարակշռութիւնը հաստատելու համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Սէիտ Իսրիխ մեծ ուժերով կը յառաջանայ Հոռէյտայի վրայ։ Իր դաշնակից. իմամ Եահեա, զինուորներու նահանջի դիծը կտրած է Սանաայի մօտ։

ԳՐԻՍՈՆԵԱՅ ԵՐԵՍՓՈ ԱՆՆԵՐԸ

Օսմ. յոն երեսփխաններու խմբակցութիւնը որոշած է բոլոր քրիստոնեայ երեսփխանները նիստի հրաւիրել, խորհրդակցութիւններ կատարելու համար ազգային շահերու պահպանման վրայ։

** Յառաջիկայ չորեքշաբթի յոն երեսփխանները հացկերոյթ մը պիտի տան քրիստոնեայ երեսփխաններուն, տարեգլխի առթիւ։

ԵԼՄՏԱԿՆԵՐ ՕՐԻՆԱԳԻԾԵՐԸ

Կ՝իմանանք թէ ելմտական նախարարութիւնը օրինագիծ մը կը պատրաստէ, որով պիտի վերաքննուին բոլոր ելմտական օրէնքները։

ԲԻՆՔ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՒԺԻ ԱՂԲԻՒՐ

Իւրաքանչիւր կնոջ առողջութիւնը ամէն բանէ առաջ իր արիւնէն կախում ունի։ Ազգաս արիւնն է որ պատճառ կ՝ըլլայ առողջութեան խանգարումին. այն ատեն երեսն կուգան թաքուն ցաւերն ու տանջանքներ գլխացաւեր, կռնակին ու կողերուն մէջ ցաւեր, դունատութիւն, սեւաժիր աչքեր, ախորժակի պակասութիւն, ջղագրգռումներ, ջղային նոպաներ մոլոնձաթափութիւն, թարգութիւն և ուժազրկում։

Թիւն, ընկճում, յուսահատութիւն և բոլոր այն խղճալի զգայութիւնները զոր կիները կը զգան իրենց առողջութեան գէշ օրերուն մէջ։ Այդ ամենուն մէջ արիւնն է յանցաւորը։ Երբ արիւնը կարմիր ու ճոխ է, այն ատեն թեթեւ ամպեր միայն կը տեսնուին նորատա աղջիկն ու մոր կեանքին մէջ։ Ահա ինչու համար Բինք դեղահատները կը յանձնարարուին կիներուն։

Այդ դեղահատներուն իւրաքանչիւր չափը երակներուն մէջ կը չրջաբերէ մաքուր, ճոխ և կարմիր արիւն մը, որ հիւանդութեան պատճառը կը խափանէ ուղղակի կերպով։ Նոր ու մաքուր արիւնը կանոնաւորութիւն առաջ կը բերէ և մշտնջենաւոր կուտայ բոլոր ժամանակ գործարաններուն։ Այսպէս Բինք դեղահատները կ՝անցընեն գլխացաւերը և կռնակի ցաւերը, ախորժակը և ուժը կը վերահաստատեն, ջիղերը կը հանդարտեցնեն ու կնոջ դէմքին կ՝ընծայեն այն յանկուցիչ երեւոյթը, որ այնքան կը փնտռուի և որ քաջառողջ կիներուն յատուկ է։

Բինք դեղահատները կը գտնուին բոլոր դեղարաններուն մէջ և Կ. Գալիս Պ. Պ. Լիստերա Լա Ֆոնթէն և սրդիի մթերանոցը, դեղավաճառ, Պոլիս-Էնկիւրի խան, ու Ֆոսքերաթիվ վաճառատունը։ Մէկ տուփը 6 դրշ. և վեց տուփը 90 դրուշ է։

ՀԵՆԻԹ

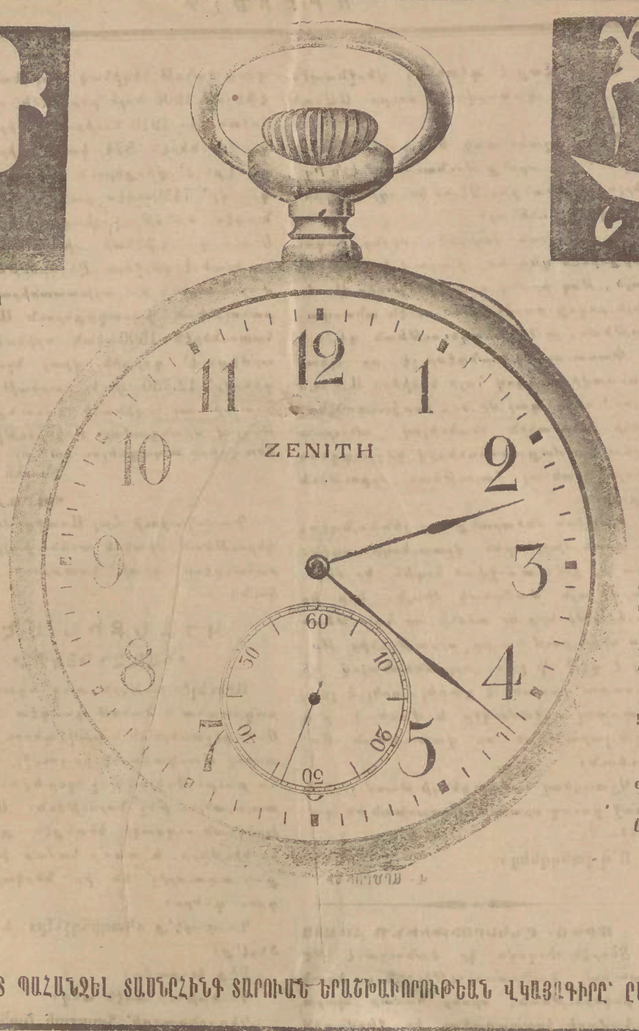

ԶԵՆԻԹ

Լիեզերապէս ճանչցուած իբր լաւագոյն ժամացոյցը եւ պաշտօնապէս ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն՝

Անատոլուի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքէթը Խայրիյէ
Օսմանեան ոստիկան զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետական երկաթուղիները
Ռուսական երկաթուղիները
Ցունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՍՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻԶԻ 1900Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ ՍՆԴՍՄ ԺԻՐԻՒ, ՄԼԱՆԻ 1906Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նէշաթէլի (Զուիցերիա) դէտարանին 1909ի պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի ատաճանի մը հասած է, որուն է ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՆԻՔԷԼ, ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

կը ծախուի հետեւեալ վաճառատուններէն՝

Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ ԵՒ ԸՆԿ. Ժ. ԲԱԼՈՒՔԱ ԵԹԷՐԵՄԵԱՆ
Ճէլալ պէյ խան Բերա եւ Պաղչէ-Գաբու Մեծ-Շուկայ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Զենիթ ժամացոյցներու գործարանն արդէն 40 տարիէ ի վեր հանրածանօթ է Թուրքիոյ մէջ իր Սարգիսօֆ ժամացոյցներով, որոնցմէ, իրենց առաջնակարգ յատկութեանց չնորհիւ, մօտաւորապէս 1 միլիոն ծախսուած են ցարդ Թուրքիոյ ամէն կողմերը, մանաւորապէս բանակին մէջ, առանց երբեք ամենափոքր գանգատի մը տեղի տուաւ։

50—1

ԻՐԱՒՈՒՆՔԻՒՐ ԶԵՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՏԱՄՆԸՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝ ԸՍՏ ՕՐԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՔԱՂՈՒԱԾ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ՈՐՈՇՄԱՆԱԳՐԷՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային ատաղագիտական դէտարանին մէջ քronoմէթրներու և բանաւորներու քննութեան, ինչպէս նաև տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն հանդիսացող քronoմէթրներու և բանաւորներու յատկացուած մրցանակներու բաշխման.

Նկատողութեան առնելով նաև նահանգային դիտարանի տնօրէնին տեղեկագիրը, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քronoմէթրներու գնացքին ցուցակները և վիճակագրութիւնները։

Լսելով նաև ճարտարարուեստի և երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին բացատրութիւնները,

ԿԸ ՎՃՌԷ

Կանոնագրին սահմանած մրցանակները սակերպով բաժնել 1908ի չրջանին համար.

Ա. Գործարանատէրերու յատկացուած մրցանակներ գրպանի եւ ճաւու լաւագոյն վեց քronoմէթրներու համար սէրիի մրցանակ։

Ա. ԿԱՐԳ

	Թիւ գասակարգութեան
Առ Գ. Գ. Ժ. Ֆաւրը-Ժաքօ և Ընկ. Գործարան Զենիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Բ. Գիւհրէ, ի Լօքլ	22,5
Բ. Տիթիչայմ, Շօ ար Ֆոն	22,1
Բ. Տ. Նարաէն, ի Լօքլ	19,2
Գործարան Լանժիի, ի Սէնթ-Իմիէ	14,2

Ի դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ԲԷՐԻԷՆ Նախագահ ՏՈՌԹ. ԲԷԹԹԱՎԷԼ

ԳՈՐԳԵՐ ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ (ՁԻՆ ՀԱՄԸՐՔ)

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱԶԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Բերա, շիտակ ճամբայ, Բասած Անգարոյի,— Կալաթա, Եէնի Ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Գալիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

27—36

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

Ա ՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃՌՈՒԱԾ ԴՐՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՈՒՄԱՐ
9,275,000 Տրախմի

Կեդրոնատեղի՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Գալաթա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Ա զնքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանչուրիա, Զակազիկ, Լիսաբոն (Կը տրուի Մելանիկ, Քալալա, Իզմիր, Քանթիր, Մերէզ, Սամսուն, Տրապիզոն, Ջրոս, Եանեա, Գիրէռն, Բաթրա, Վոլո, Շիրա, Քալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Ռէթիմոս (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէ՝ ԱԹԷՆՔԻԼԷՍ

Ամէնքի պանքան կը զբաղի դրամական գործարքներով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առեւլիքի գանձում, վարկագիրներու շրջաբերութիւն փոխանակագիր։ Թուրքիոյ ու Սերպիոյ քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, տարբերակ։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեքներու։— Սակարանական հրամանները գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձքի մը փոխարէն։ Զեղջ և գանձում ամէն կարգի կրօնները։

Ուանդ.— Ամէնքի պանքան դրամական ուանդ կ'ընդունի, տարին 3% (տարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ. — Ամէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սընտուկի պաշտօնութիւն մը կազմակերպած է, որով 0/ին 4 տոկոս կուտայ դրամական ուանդներու։

Առուտրական ճիւղ.— Ամէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէլիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաև Նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յանձնարարներու ապրանքները պահպանութիւնը, թէ՛ իբր ուանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Ամէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առուտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Գ. ՄԱՂԱՍ.

ՄԱՍԵՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԱՇԻԱՐՓԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ
ԵՒ ԱՄԷՆԱՀՏԻՐ
ՆԻՒԹԵՂԵՆ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՆՈՅՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԷՐ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒՆ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, Թ. 343, Մեծ-Փողոց, Կալաթա, Սինկէր խան և Գարաքէյ Թ. 120, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆիզ-Փաշա Թ. 64, Սկիւտար, Զարշի-Պոյի Թ. 15: Գատըքէօյ, Մուվաթթահանէ փողոց Մագրիբէյ, Երկաթուղիի Հրապարակը, Պալաթ, Քէօրբի-Պաշի փողոց Թ. 113, Ոլէչիկիթաշ, Ներքեւի Նաւամատոյցին դիմացը Բանկալթի, Թրամվայ ճաշատեսի Թ 57.

Տնօրէնութիւն Ամերիկեան Ֆամիլիայ: Պոլիս Բերա Քէմ՝փողոց 343

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր տեսչին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000 »
1909 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	88,218,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վոյվոտա, Գալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզլաք խան, Աչրը Էֆէնտի ճաշատեսի, Թիւ 26

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բերա. Շիտակ ճամբայ *ազսիմի Ֆրանճ. ճիւանգանցին մօտ 52 թիւ աբարդրմանը։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻՔԻ, ԱԿԱՆՋԻ Ո. ԿՈՂՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ երկքարտեսութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, ինֆրաֆոնօսֆերիի, պրօնօսֆերիի, եօզօֆակօսֆերիի ու ամենէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը գործածէ խուլութիւնը. գըլխու պտոյտ ու հինցած ցաւերը. ականջ խժալը ու ականջի. քիթի. բերանի, կոորդի ու խուչակի ամէն տեսակ կիսանգութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ, եղած ածեւութիւնները. որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելագործեալ շատ նոր հնարք գործիքով մը, որուն չնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու ներսիսը մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և ոսկոր կոկորդի նշոյներ (պատէմէք) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքով։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր. Գանձէ դարաս, Համիտիէ տաբիլի դէմ, Աբէկ Իւթիւճեան դէղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը. Բերա. Շիտակ ճամբայ, Թագրիմ. Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, Թիւ 52 աբարդրմանը։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատներ ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։

7—55

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԻԹԷԹ ՍԱՆՏՈՒՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործական վարկ բացած է Պոլիս ձէյլ Օղլու փողոց, իր սեփական տեղին մէջ

Հեշտութեամբ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով ուանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձրգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 տոկոս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշիւ, այսինքն ուղղուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխառութեան պայմանները.—

Գրաւադիրներու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

ՏՕՔԹՕՔՏՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԶԳՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԵՐ

Բարիզի Բժշկական Հավատարանի Ակնաբուժական Քլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Գենզվէնի հիւանդանոցին մէջ իրրեւ ակնաբոյժ եր. կար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը գործածէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիւերը (ստաքի) կը չակէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ապրոքսեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր գեղ մը ներարկելով առանց ապտակ կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու էլ կատարէ խարտաքթի (բերէտ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն տեսողութենէ զուրկ և ծէգ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը դնեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր. Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սեպիլիճ դիմաց Իւրիւնեան դեղարանը կէսօրեն վերջ Բերա, Շիտակ ճամբայ, ճեղլէնական հիւպասնասարանին դիմաց 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկեն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն։

50—17

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈՒՇՄԱՆԴՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօթի Լօքալ արտ.	108 գր.
» » » ժեռամտ	80 »
Գաւառներու համար արտ.	108 »
» » » ժեռամտ	80 »
Արտասահմանի համ. սարեկան	35 ֆր.
» » » ժեռամտ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Կարգէ դուրս դեպքերուն համար 2 գրչ. [illegible] անոնցմէ ամենամեծ [illegible] ամենաբարձրագոյն [illegible]

Աւրօրեալ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ